

ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ

ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.

**ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

Γ.Ε.ΜΗ. 073899958000

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 11964/73/Β/86/23

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΤΗΣ 31^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

(σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς)

**Σύλος
Μάρτιος 2019**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου:.....	3
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	9
Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.....	12
Κατάσταση συνολικών εσόδων:.....	12
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης:.....	13
Κατάσταση ταμειακών ροών:.....	14
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης:.....	15
Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	16
1. Γενικές πληροφορίες:.....	16
2. Ακολουθούμενες λογιστικές αρχές:.....	17
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων:.....	36
4. Κύκλος εργασιών (πωλήσεις):.....	39
5. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού:.....	39
6. Αποσβέσεις:.....	39
7. Λοιπά έσοδα/(έξοδα):.....	39
8. Ανάλυση λειτουργικών εξόδων:.....	40
9. Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό):.....	41
10. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες:.....	42
11. Φόρος εισοδήματος:.....	42
12. Κέρδη ανά μετοχή:.....	44
13. Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα):.....	45
14. Επενδύσεις σε ακίνητα:.....	46
15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία:.....	46
16. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες:.....	47
17. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις:.....	47
18. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις:.....	47
19. Αποθέματα:.....	48
20. Απαιτήσεις από πελάτες:.....	48
21. Προαταβολές και λοιπές απαιτήσεις:.....	49
22. Αξιόγραφα επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου:.....	49
23. Χρηματικά διαθέσιμα:.....	50
24. Καθαρή θέση:.....	50
25. Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους:.....	52
26. Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων:.....	54
27. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές:.....	54
28. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις:.....	55
29. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις:.....	55
30. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών:.....	57
31. Γεγονότα μετά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων:.....	58

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου:

**ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
«ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΕΤΑΝΑΠ ΑΕ)»
ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ
ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ 2018**

Κύριοι Μέτοχοι,

Έχουμε την τιμή να θέσουμε υπόψη σας για έγκριση τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 39ης εταιρικής χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018 της Εταιρίας μας και να σας δώσουμε τις παρακάτω επεξηγήσεις. Πριν όμως ασχοληθείτε με την ανάγνωση και τη μελέτη των καταστάσεων αυτών, ώστε ενήμεροι να προβείτε στις εκτιμήσεις και στις κρίσεις σας, για τη λήψη των αποφάσεων σας επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, επιτρέψτε μας να σας δώσουμε μέσα απ' αυτή την έκθεση μερικές επιπλέον πληροφορίες για το παρόν και το μέλλον της Εταιρίας «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

1. Το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρίας και βασικές αξίες

Η ΕΤΑΝΑΠ ΑΕ ιδρύθηκε το 1978 από τοπικούς παράγοντες με γνώσεις, επαγγελματισμό, όραμα και πίστη για την επιτυχία. Δραστηριοποιείται στην εμφιάλωση και πώληση νερού, στην πώληση χυμών και αναψυκτικών, καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της, έχει επιτύχει να δημιουργήσει ισχυρό όνομα και ιδιαίτερα αξιόπιστη εικόνα στην αγορά. Στο διάστημα των χρόνων αυτών, οι εργασίες της Εταιρίας χαρακτηρίστηκαν από συνεχή άνοδο, υψηλά ποιοτικά πρότυπα και ποικιλία προϊόντων, που σήμερα καλύπτουν όλες τις απαιτήσεις των πελατών της.

Η ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε. ολοκληρώνοντας τη τέταρτη δεκαετία από την ίδρυσή της, θα συνεχίσει να ακολουθεί δημιουργικά την πορεία που έχει χαράξει για συνεχή ανάπτυξη, με οδηγό την αυστηρή επιλογή των πελατών της και των σημείων πωλήσεών της, την τεχνογνωσία, τη συνεχή ανάπτυξη προϊόντων και την προσαρμογή τους στις ανάγκες των πελατών της τόσο εντός Κρήτης όσο και εκτός Κρήτης. Γ' αυτό άλλωστε, από τη χρήση 2013, εκτός από όλες τις συσκευασίες εμφιαλωμένου νερού που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά, ξεκίνησε και την παραγωγή του απιονισμένου νερού. Με γνώμονα την όσο το δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών μας και την επίτευξη ενός ικανοποιητικού εργασιακού περιβάλλοντος η Εταιρία πορεύεται και σε αυτή τη χρήση.

2. Δομή εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρίας

Η Εταιρία διοικείται από εννιάμελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέχθηκε από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η θητεία του λήγει το 2020. Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε σώμα όποτε κριθεί απαραίτητο από τις συνθήκες, καταγράφονται τα πρακτικά σε ειδικό βιβλίο και υπογράφονται από την Πρόεδρο και τους συμβούλους που πήραν μέρος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί τη διοίκηση της Εταιρίας, διαχειρίζεται τις διάφορες επιχειρηματικές υποθέσεις, διαθέτει την περιουσία της Εταιρίας και την εκπροσωπεί έναντι κάθε τρίτου. Επίσης, αποφασίζει για όλα γενικά τα ζητήματα που αφορούν την Εταιρία μέσα στο πλαίσιο του εταιρικού της σκοπού, με εξαίρεση εκείνα που σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης.

3. Εξέλιξη των εργασιών της Εταιρίας

Η Εταιρία μας είναι πλέον ισχυρός ανταγωνιστής ανάμεσα στις Εταιρίες του κλάδου. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε στη χρήση 2018 σε € 10.682.494,70 έναντι των € 9.685.182,22 της προηγούμενης χρήσης 2017, σημειώνοντας αύξηση 10,30%. Το μικτό κέρδος ανήλθε στην κλειόμενη χρήση στο ποσό των € 4.725.294,28, έναντι των μικτών κερδών € 4.435.999,66 της προηγούμενης χρήσης σημειώνοντας αύξηση 6,52% και μετά την αφαίρεση των εξόδων Διάθεσης, Διοίκησης, Χρηματοοικονομικών και

λοιπών αποτελεσμάτων, προέκυψαν κέρδη χρήσης προ φόρων € 1.900.039,59, έναντι των κερδών € 1.862.830,79, της προηγούμενης χρήσης.

Τα στοιχεία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης έχουν ως εξής:

Ενεργητικό	2018	2017	Μεταβολές	%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	8.470.583,26	7.825.870,48	644.712,78	8,24%
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	11.491.982,61	8.720.908,90	2.771.073,71	31,78%
Σύνολο Ενεργητικού	19.962.565,87	16.546.779,38	3.415.786,49	20,64%
Υποχρεώσεις και καθαρή θέση				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.398.871,32	1.612.432,22	(213.560,90)	(13,24%)
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.735.883,12	1.638.762,90	97.120,22	5,93%
Σύνολο υποχρεώσεων	3.134.754,44	3.251.195,12	(116.440,68)	(3,58%)
Σύνολο Καθαρής Θέσης	16.827.811,43	13.295.584,26	3.532.227,17	26,57%
Σύνολο υποχρεώσεων και καθαρής θέσης	19.962.565,87	16.546.779,38	3.415.786,49	20,64%

4. Οικονομική θέση της Εταιρίας

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρίας βελτιώνεται σημαντικά. Αυτό προκύπτει από μία σειρά δείκτες οικονομικής διάρθρωσης και αποδοτικότητας, οι οποίοι παρατίθενται κατωτέρω.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της Εταιρίας για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	<u>31.12.2018</u>		<u>31.12.2017</u>
Κυκλοφορούν ενεργητικό	11.491.982,61	= 57,57%	8.720.908,90 =52,70%
Σύνολο ενεργητικού	19.962.565,87		16.546.779,38
Μη κυκλοφορούντα περιουσ. Στοιχεία	8.470.583,26	= 42,43%	7.825.870,48 =47,30%
Σύνολο ενεργητικού	19.962.565,87		16.546.779,38

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την αναλογία κεφαλαίων που έχει διατεθεί σε κυκλοφοριακό και μη κυκλοφοριακό ενεργητικό.

Ίδια κεφάλαια	16.827.811,43	= 5,37	13.295.584,26 =4,09
Σύνολο υποχρεώσεων	3.134.754,44		3.251.195,12

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια της Εταιρίας.

Σύνολο υποχρεώσεων	3.134.754,44	= 15,70%	3.251.195,12 =19,65%
Σύνολο παθητικού	19.962.565,87		16.546.779,38

Ίδια κεφάλαια	16.827.811,43	= 84,30%	13.295.584,26 =80,35%
Σύνολο παθητικού	19.962.565,87		16.546.779,38

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση της Εταιρίας.

Ίδια κεφάλαια	16.827.811,43	= 198,66%	13.295.584,26 =169,89%
Μη κυκλοφορούντα περιουσ. στοιχεία	8.470.583,26		7.825.870,48

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρηματοδότησης των ακινητοποιήσεων της Εταιρίας από τα Ίδια Κεφάλαια.

Κυκλοφορούν ενεργητικό	11.491.982,61	= 6,62	8.720.908,90 =5,32
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.735.883,12		1.638.762,90

Ο δείκτης αυτός δείχνει την δυνατότητα της Εταιρίας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Ο δείκτης αυτός είναι αρκετά μεγαλύτερος από τη μονάδα, γεγονός που δείχνει τη δυναμική ρευστότητα της Εταιρίας.

<u>Κεφάλαιο κινήσεως</u>	<u>9.756.099,49</u>	= 84,89%	<u>7.082.146,00</u>	= 81,21%
Κυκλοφορούν ενεργητικό	11.491.982,61		8.720.908,90	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του Κυκλοφορούντος ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (Ιδίων Κεφαλαίων και Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων).

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας

	<u>1.1.-31.12.2018</u>		<u>1.1.-31.12.2017</u>	
<u>Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων</u>	<u>1.899.392,68</u>	= 17,78%	<u>1.856.581,86</u>	= 19,17%
Πωλήσεις	10.682.494,70		9.685.182,22	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της Εταιρίας χωρίς το συνυπολογισμό των αποτελεσμάτων από τόκους και φόρους.

<u>Κέρδη χρήσεως προ φόρων</u>	<u>1.900.039,59</u>	= 17,72%	<u>1.862.830,79</u>	= 19,15%
Σύνολο εσόδων	10.721.789,43		9.725.328,68	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την συνολική απόδοση της Εταιρίας σε σύγκριση με τα συνολικά της έσοδα.

<u>Κέρδη χρήσεως προ φόρων</u>	<u>1.900.039,59</u>	= 11,29%	<u>1.862.830,79</u>	= 14,01%
Ίδια κεφάλαια	16.827.811,43		13.295.584,26	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρίας.

<u>Μικτά αποτελέσματα</u>	<u>4.725.294,28</u>	= 44,23%	<u>4.435.999,66</u>	= 45,80%
Πωλήσεις	10.682.494,70		9.685.182,22	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των πωλήσεων της Εταιρίας.

<u>EBITDA</u>	<u>2.140.291,05</u>	= 20,04%	<u>2.087.298,62</u>	= 21,55%
Πωλήσεις	10.682.494,70		9.685.182,22	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος των κερδών προ φόρων, τόκων και επενδυτικών αποτελεσμάτων επί των πωλήσεων της Εταιρίας.

5. Προβλεπόμενη πορεία της Εταιρίας-Κίνδυνοι

Όπως προκύπτει από την μέχρι τώρα πορεία των εργασιών της Εταιρίας και η τρέχουσα χρήση 2019 θα είναι κερδοφόρα και ο κύκλος εργασιών εκτιμάται ότι θα παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα.

Αναμφισβήτητα η πορεία της Εταιρίας κατά την τριακοστή ένατη χρήση λειτουργίας της ήταν αρκετά ικανοποιητική. Λαμβάνοντας υπόψη τον διαρκώς εντεινόμενο ανταγωνισμό και τις συνθήκες της αγοράς θέσαμε υψηλούς στόχους και χαράξαμε τη στρατηγική της Εταιρίας, με σκοπό να επιτύχουμε την επέκτασή της, την αύξηση του κύκλου εργασιών και της κερδοφορίας της, καθώς και περίοπτη θέση στην αγορά. Διαθέτουμε αυτή την στιγμή ένα ικανό δίκτυο πωλήσεων σε χονδρικό εμπόριο, ξενοδοχεία, αλυσίδες SUPER MARKET και λοιπών επιχειρήσεων. Στόχος για την τρέχουσα χρήση είναι η

περαιτέρω ανάπτυξη της Εταιρίας, η μείωση του κόστους – όπου αυτό είναι εφικτό – και η αύξηση της κερδοφορίας.

Ως Διοίκηση της Εταιρίας όμως, θα συνεχίσουμε και θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας για την επίτευξη νέων, υψηλότερων στόχων, για την τρέχουσα χρήση 2019 και για τις επόμενες. Με δεδομένο τις μεγάλες αυτές προσπάθειες που καταβάλλονται προσβλέπουμε με αισιοδοξία στο μέλλον για την επίτευξη περαιτέρω προόδου της Εταιρίας.

Διαχείριση κινδύνων

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει λόγω των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα. Η Εταιρία δραστηριοποιείται σε μικρό βαθμό στο εξωτερικό και οι συναλλαγές της διενεργούνται σε ευρώ. Συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της έχουν αρχικά αναγνωριστεί σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό της νόμισμα.

ii) Κίνδυνος επιτοκίου

Η Εταιρία δεν έχει στο ενεργητικό της σημαντικά έντοκα στοιχεία, εκτός από τις τραπεζικές καταθέσεις. Έχει αποπληρωθεί το σύνολο των τραπεζικών δανείων της Εταιρίας και συνεπώς η έκθεση της σε επιτοκιακό κίνδυνο είναι περιορισμένη.

Η Εταιρία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

iii) Κίνδυνος τιμών

Η Εταιρία εκτίθεται σε κίνδυνο από την μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή καθώς και από την πολιτική της εκάστοτε Κυβέρνησης που επηρεάζει τα πωλούμενα αγαθά.

Για τη μείωση του κινδύνου τιμών η Εταιρία παρακολουθεί συστηματικά σε μηνιαία βάση, τις μεταβολές στις δαπάνες της, αξιολογεί την επίδραση τους στα αποτελέσματα χρήσης, απορροφά το κόστος που της αναλογεί και αναπροσαρμόζει κατά το υπόλοιπο, τις τιμές των πωλούμενων αγαθών.

iv) Πιστωτικός κίνδυνος

Πολιτική της Εταιρίας είναι, όπως όλοι οι πελάτες, στους οποίους πωλούνται αγαθά επί πιστώσει, να υποβάλλονται σε διαδικασίες πιστοληπτικού ελέγχου. Επιπρόσθετα, οι εμπορικές απαιτήσεις παρακολουθούνται, σε συνεχή βάση, με αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου από επισφαλείς απαιτήσεις. Όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας, ο κίνδυνος απορρέει από τη μη τήρηση των συμβατικών όρων από τον αντισυμβαλλόμενο, με μέγιστη έκθεση ίση με τη λογιστική αξία των μέσων.

Η Εταιρία δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου αναφορικά με δάνεια και εγγυήσεις για δάνεια τρίτων και συνεπώς, δεν αναμένονται σημαντικές ζημιές, δεδομένου της εκτίμησης της Διοίκησης για την οικονομική κατάσταση των αντισυμβαλλομένων.

v) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με την δυνατότητα της Εταιρίας να εκπληρώσει της χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις, όταν αυτές γίνουν ληξιπρόθεσμες.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στη διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών ροών και στην εξασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών. Η Εταιρία διατηρεί υψηλά ποσά διαθεσίμων και συνεπώς ο συγκεκριμένος κίνδυνος κρίνεται περιορισμένος.

6. Δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης

Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες δραστηριότητες της Εταιρίας στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης.

7. Διαθέσιμο συνάλλαγμα

Η Εταιρία δεν διαθέτει συνάλλαγμα την 31.12.2018.

8. Ανιήτητα της εταιρίας

Η Εταιρία έχει στην κατοχή της την 31η Δεκεμβρίου 2018: α) ιδιότητα οικόπεδα συνολικής αξίας € 3.392.890,95 και β) ιδιότητα κτίρια αναπόσβεστης αξίας κτήσης € 2.417.342,10 (Σημείωση 13 και 14 στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις).

9. Υποκατάστημα εταιρίας

Η Εταιρία διατηρεί ένα υποκατάστημα στην οδό Αγ. Άννης 102 στην Αθήνα και ένα στο Στύλο Αποκορώνου Ν. Χανίων.

10. Ίδιες μετοχές

Εντός της κλειόμενης χρήσης πωλήθηκαν, χωρίς να προκύψει αποτέλεσμα, 8.283 ίδιες μετοχές ονομαστικής αξίας ποσού € 15.572,04. Η Εταιρία δεν διαθέτει πλέον ίδιες μετοχές.

11. Εργασιακά θέματα

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρίας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε 53 εργαζόμενους (31^η Δεκεμβρίου 2017, 50 εργαζόμενους).

Η Εταιρία διαθέτει επαρκές και ικανό προσωπικό, προσηλωμένο στις ειδικές απαιτήσεις της άμεσης εξυπηρέτησης των πελατών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της Εταιρίας.

Από συστάσεώς της, η Εταιρία διακρίνεται για την επαγγελματική ηθική και τις διαχρονικές αξίες, οι οποίες χαρακτηρίζουν κάθε έκφραση της δραστηριότητάς της, οπουδήποτε και αν αυτή πραγματώνεται και δίνει το στίγμα της Εταιρίας προς κάθε μέτοχο, συνεργάτη, συναλλασσόμενο και εργαζόμενο, αποτελώντας δέσμευσή μας για πρότυπη συμπεριφορά και συνεχή προσπάθεια βελτίωσης σε κάθε τομέα.

Η επικοινωνία και η ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για τις δραστηριότητές μας, πλέον της τήρησης των υποχρεωτικών διατάξεων, αποτελούν πρωταρχικό μέλημά μας, διότι έτσι εξασφαλίζεται η ζητούμενη διαφάνεια και ενδυναμώνεται η σχέση εμπιστοσύνης προς την Εταιρία.

Τηρώντας τα παραπάνω, όλοι οι εργαζόμενοι συντελούν στην πρόληψη και στην ορθή διαχείριση οποιουδήποτε φαινομένου κατάχρησης, διαφθοράς ή λανθασμένης πρακτικής, και συνεπακόλουθα, συμβάλλουν στην προστασία της καλής φήμης της Εταιρίας.

Η συνεχής εκπαίδευση αποτελεί το βασικό πυλώνα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Στην Εταιρία είναι διάχυτη η αντίληψη πως το όραμα για σταθερή βελτίωση των επιχειρηματικών και εργασιακών επιδόσεων συνδέεται άμεσα με τη συνεχή αναβάθμιση των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων.

12. Περιβαλλοντολογικά θέματα

Στο πλαίσιο προσέγγισής μας στην εταιρική υπευθυνότητα, αναγνωρίζουμε και ιεραρχούμε συστηματικά τα περιβαλλοντικά θέματα που συνδέονται με τις δραστηριότητές μας και τα οποία ενδέχεται να προκαλούν αρνητικές επιδράσεις στα ενδιαφερόμενά μας μέρη.

Προσεγγίζουμε μεθοδικά τα περιβαλλοντικά θέματα που έχουμε αναγνωρίσει με σκοπό να περιορίσουμε τις αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να προκύψουν από μη ορθή διαχείρισή τους, και να αυξήσουμε το περιθώριο οφέλους από το σωστό χειρισμό τους.

Η διαρκής βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων, η πρόληψη της ρύπανσης, η εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης και η τήρηση της κείμενης νομοθεσίας, αποτελούν διαχρονική δέσμευση της Διοίκησης της Εταιρίας. Για το σκοπό αυτό, η Εταιρία εφαρμόζει ένα συνεχώς εξελισσόμενο Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης για το σύνολο των δραστηριοτήτων της, του περιβάλλοντος, της εργασιακής υγείας και της ασφάλειας των λειτουργιών της. Η Εταιρία έχει λάβει πιστοποιήσεις ISO 9001, 22000.

Η Εταιρία συμμετέχει ενεργά σε προγράμματα ανακύκλωσης που έχουν αναπτυχθεί σε πανελλαδικό επίπεδο αλλά και σε μικρότερα προγράμματα που αναπτύσσουν οι ίδιες.

Χρησιμοποιούνται πρακτικές ανακύκλωσης υλικών έτσι ώστε να μειώνεται η επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Επίσης, λαμβάνονται εξειδικευμένα μέτρα για την ορθή καταστροφή των ελαττωματικών προϊόντων.

13. Προτεινόμενη διάθεση αποτελεσμάτων

Στην χρήση 2018 προέκυψαν κέρδη μετά από φόρους ποσού € 1.433.200,98 τα οποία διαμόρφωσαν το υπόλοιπο εις νέο σε € 6.709.183,26.

Το διοικητικό συμβούλιο θα προτείνει στην προσεχή τακτική γενική συνέλευση των μετόχων τη διανομή μερίσματος ποσού € 0,15 ανά μετοχή και το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού ποσού € 67.451,41.

14. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης.

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική θέση και την πορεία της Εταιρίας.

Κυρίες και Κύριοι μέτοχοι,

Τελειώνοντας την έκθεσή μας ευχαριστούμε όλους τους συντελεστές αυτής της φιλότιμης και επιτυχημένης προσπάθειας που συντέλεσαν στην επίτευξη των θετικών αποτελεσμάτων της εταιρίας για τη χρήση 2018 και ειδικότερα, καθώς και όλους εσάς Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι για την εμπιστοσύνη και την συμπαράστασή σας προς το Δ.Σ. και προς την ΕΤ.ΑΝ.ΑΠ.

Μετά την κατά το δυνατόν, ενημερωτική έκθεσή μας, σας καλούμε Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι:

Να εγκρίνετε τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 1.1.2018 έως 31.12.2018.

Να εγκρίνετε την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης επί των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της διαχείρισης της χρήσης 2018.

Να διορίσετε ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή για τη χρήση 2018.

Στύλος, 18 Μαρτίου 2019
το Δ.Σ. της ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.
Ακριβές αντίγραφο από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου
Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Εμμανουήλ Α. Αποστολάκης
Α.Δ.Τ ΑΖ 973806

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Βεβαιώνεται ότι η ανωτέρω έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου που αποτελείται από 6 (έξι) σελίδες είναι αυτή που αναφέρεται στην Έκθεση Ελέγχου που χορηγήσαμε με ημερομηνία 18 Μαρτίου 2019.

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΣΟΛ ΑΕ

Μέλος Δικτύου Crowe Global

Φωκ. Νέγρη 3, 11257 Αθήνα

Αρ.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 125 – Αρ. Μ. Ε.Λ.Τ.Ε. 20

Χρήστος Κ. Μάρκος

Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 50681 - Αρ. Μ. Ε.Λ.Τ.Ε. 2581

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

**Προς τους Μετόχους της Εταιρίας
«ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»**

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρίας «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (η Εταιρία), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις καταστάσεις συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρίας «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρία, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις διλιδές εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρίας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου.

Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρίας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την εταιρία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Κατάσταση συνολικών εσόδων:

(ποσά σε ευρώ)

	Σημείωση	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
		31.12.2018	31.12.2017
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	4	10.682.494,70	9.685.182,22
Κόστος πωλήσεων	8	(5.957.200,42)	(5.249.182,56)
Μικτά αποτελέσματα		4.725.294,28	4.435.999,66
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	8	(608.993,74)	(612.885,67)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	8	(2.136.057,18)	(1.873.867,62)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	7	(73.981,32)	(95.082,16)
Αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		1.906.262,04	1.854.164,21
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	9	646,91	6.248,93
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	10	(6.869,36)	2.417,65
Καθαρά κέρδη πριν το φόρο εισοδήματος		1.900.039,59	1.862.830,79
Φόρος εισοδήματος	11	(466.838,61)	(450.206,73)
Καθαρά κέρδη μετά από το φόρο εισοδήματος		1.433.200,98	1.412.624,06
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά το φόρο εισοδήματος που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση:			
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:			
Λοιπά συνολικά έσοδα		--	--
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:			
Αλλαγή φορολογικών συντελεστών υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας οικοπέδων	11	73.569,85	--
Μεταβολή αναλογιστικών κερδών / (ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών προσωπικού	25	6.066,80	(5.660,55)
Φόρος εισοδήματος μεταβολής αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	11	(1.516,70)	1.641,56
Αλλαγή φορολογικών συντελεστών υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	11	2.625,82	--
		80.745,77	(4.018,99)
Συνολικά έσοδα μετά από φόρους		80.745,77	(4.018,99)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά το φόρο εισοδήματος		1.513.946,75	1.408.605,07
Κέρδη μετά το φόρο εισοδήματος ανά μετοχή – βασικά και προσαρμοσμένα (σε €)	12	0,4815	0,5830

Οι συνημμένες σημειώσεις (σελ. 16-58) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης:

		31.12.2018	(ποσά σε ευρώ) 31.12.2017
	Σημείωση		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια (ιδιοχρησιμοποιούμενα)	13	6.587.145,20	5.942.432,42
Επενδύσεις σε ακίνητα	14	1.075.241,31	1.075.241,31
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	15	0,07	0,07
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	16	785.766,71	785.766,71
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	17	3.000,00	3.000,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	18	19.429,97	19.429,97
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		8.470.583,26	7.825.870,48
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	19	888.836,46	967.094,38
Απαιτήσεις από πελάτες	20	3.813.517,80	3.518.492,32
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	21	1.333.692,80	564.932,12
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	22	752.246,68	475.235,68
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	22	54.976,56	61.845,92
Χρηματικά διαθέσιμα	23	4.648.712,31	3.133.308,48
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		11.491.982,61	8.720.908,90
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		19.962.565,87	16.546.779,38
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
	24		
Μετοχικό κεφάλαιο		6.856.734,12	4.571.156,08
Ίδιες μετοχές		--	(15.572,04)
Διαφορά υπέρ το άρτιο		121.785,89	3.081,38
Αποθεματικά εύλογης αξίας		1.379.434,66	1.305.864,81
Λοιπά αποθεματικά		1.760.673,50	1.694.543,01
Αποτελέσματα εις νέο		6.709.183,26	5.736.511,02
Σύνολο καθαρής θέσης		16.827.811,43	13.295.584,26
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	11	807.756,89	961.649,03
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	25	133.928,49	129.593,15
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	26	457.185,94	521.190,04
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		1.398.871,32	1.612.432,22
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές	27	524.294,58	663.766,41
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	1.211.588,54	974.996,49
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		1.735.883,12	1.638.762,90
Σύνολο υποχρεώσεων		3.134.754,44	3.251.195,12
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		19.962.565,87	16.546.779,38

Οι συνημμένες σημειώσεις (σελ. 16-58) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών:

(ποσά σε ευρώ)

Σημείωση	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη χρήσης προ φόρων	1.900.039,59	1.862.830,79
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις	6 413.056,91	414.656,31
Απόσβεση επιχορηγήσεων παγίων	8 (179.027,90)	(181.521,90)
Προβλέψεις	62.189,71	91.736,40
(Κέρδη)/ζημιές από διαγραφές	7 (852,21)	(6.947,54)
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	10 6.869,36	(2.417,65)
Ζημία από καταστροφή αποθεμάτων	7 36.521,32	25.021,25
Αποτελέσματα από πώληση και διαγραφή παγίων	7 (6.924,12)	--
Χρηματοοικονομικά (έσοδα)/έξοδα	9 (646,91)	(6.248,93)
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης	2.231.225,75	2.197.108,73
(Αύξηση)/Μείωση σε:		
Αποθέματα	41.736,60	(195.090,52)
Απαιτήσεις από πελάτες	(395.952,08)	(479.735,47)
Λοιπούς λογαριασμούς κυκλοφορούντος ενεργητικού	(692.425,57)	(67.505,61)
Αύξηση/(Μείωση) σε:		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (πλην τραπεζών)	(120.438,42)	158.456,11
Τόκοι πληρωθέντες	(5.305,54)	(5.550,65)
Φόροι εισοδήματος πληρωθέντες	(315.684,47)	(734.150,18)
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες	743.156,27	873.532,41
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	22 (277.011,00)	(128.500,00)
Εισπράξεις από πωλήσεις χρεογράφων & λοιπών επενδύσεων	--	297.802,56
Αγορές ενσώματων παγίων στοιχείων	13 (1.076.646,38)	(223.095,85)
Εισπραξη από πώληση ενσώματων παγίων	25.800,81	--
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα	8.343,69	11.580,88
Ταμειακές εκροές για επενδυτικές δραστηριότητες	(1.319.512,88)	(42.212,41)
Ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες		
Καθαρή εισπραξη από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	24 2.404.282,55	--
Πώληση ιδίων μετοχών	24 15.572,04	--
Πληρωμές μερισμάτων	(328.094,15)	(501.670,46)
Ταμειακές εισροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	2.091.760,44	(501.670,46)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) των χρηματικών διαθεσίμων	1.515.403,83	329.649,54
Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της χρήσης	23 3.133.308,48	2.803.658,94
Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της χρήσης	23 4.648.712,31	3.133.308,48

Οι συνημμένες σημειώσεις (σελ. 16-58) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης:

(ποσά σε ευρώ)

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Ίδιες μετοχές	Διαφορά υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο, 1η Ιανουαρίου 2017	4.571.156,08	(15.572,04)	3.081,38	1.305.864,81	1.628.174,49	4.757.751,92	12.250.456,64
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	--	--	--	--	66.368,52	(66.368,52)	--
Έγκριση μερισμάτων Συγκεντρωτικά	--	--	--	--	--	(363.477,45)	(363.477,45)
συνολικά έσοδα μετά από φόρους	--	--	--	--	--	1.408.605,07	1.408.605,07
Υπόλοιπο, 31η Δεκεμβρίου 2017	4.571.156,08	(15.572,04)	3.081,38	1.305.864,81	1.694.543,01	5.736.511,02	13.295.584,26
Υπόλοιπο, 1η Ιανουαρίου 2018	4.571.156,08	(15.572,04)	3.081,38	1.305.864,81	1.694.543,01	5.736.511,02	13.295.584,26
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018	--	--	--	--	--	(36.854,27)	(36.854,27)
Αναμορφωμένο υπόλοιπο, 1η Ιανουαρίου 2018	4.571.156,08	(15.572,04)	3.081,38	1.305.864,81	1.694.543,01	5.699.656,75	13.258.729,99
Πώληση ιδίων μετοχών	--	15.572,04	--	--	--	--	15.572,04
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	2.285.578,04	--	118.704,51	--	--	--	2.404.282,55
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	--	--	--	--	66.130,49	(66.130,49)	--
Έγκριση μερισμάτων Συγκεντρωτικά	--	--	--	--	--	(364.719,90)	(364.719,90)
συνολικά έσοδα μετά από φόρους	--	--	--	73.569,85	--	1.440.376,90	1.513.946,75
Υπόλοιπο, 31η Δεκεμβρίου 2018	6.856.734,12	--	121.785,89	1.379.434,66	1.760.673,50	6.709.183,26	16.827.811,43

Οι συνημμένες σημειώσεις (σελ. 16-58) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες:

Η εταιρία «ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» (η Εταιρία) με διακριτικό τίτλο «ΕΤΑΝΑΠ» ιδρύθηκε το έτος 1978 με την υπ'αριθμ. 1/14.5.1978 πράξη της συμβολαιογράφου Χανίων κ. Στέλλας Ξενάκη-Αερινιωτάκη και τροποποιήθηκε με την υπ'αριθμ. 2236/3.8.1978 πράξη της συμβολαιογράφου Χανίων κ. Κωνσταντίας Μετζιδάκη-Γιαζιτζίδου, εδρεύει στον Στύλο Αποκορώνου Χανίων, είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωμόμων Εταιριών με αριθμό 11964/73/B/86/23, στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 073899958000 και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο (site) είναι www.etanap.gr

Η διάρκεια της έχει ορισθεί έως το 2020, δύναται δε να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η Εταιρία δραστηριοποιείται στην εμφιάλωση και πώληση νερού, στην πώληση χυμών και αναψυκτικών, καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Από την 1.1.2006 διατηρεί εμπορικό κατάστημα στην Αθήνα, το οποίο σήμερα στεγάζεται στην οδό Αγ. Άννης 102 στον Ταύρο Αττικής.

Η ΕΤΑΝΑΠ είναι θυγατρική της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε (ANEK LINES), η έδρα της οποίας είναι ο Δήμος Χανίων, είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (κλάδος Επιβατηγός Ναυτιλία) και κατέχει το 31,90% των μετοχών σε κυκλοφορία της Εταιρίας.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου εταιριών «ANEK LINES» με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Συνοπτικά οι βασικές πληροφορίες για την Εταιρία έχουν ως εξής:

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Εμμανουήλ Α. Αποστολάκης	Πρόεδρος
Ιωάννης Ε. Βαρδινογιάννης	Αντιπρόεδρος
Απόστολος Α. Αλεξάκης	Μέλος
Γεώργιος Π. Αρχοντάκης	Μέλος
Δημοσθένης Π. Βλαχάκης	Μέλος
Μιχαήλ Γ. Γεωρβασάκης	Μέλος
Παντελής Ν. Καραγιαννάκης	Μέλος
Ιωσήφ Ι. Βαρδινογιάννης	Μέλος
Θεόδωρος Λ. Πολυχρονόπουλος	Μέλος

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής ήτοι μέχρι την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2020.

Εποπεύουσα αρχή

Περιφέρεια Κρήτης-Διεύθυνση Ανάπτυξης

Γενικό Εμπορικό Μητρώο

073899958000

Αριθμός Μητρώου Ανωμόμων Εταιριών

11964/73/B/86/23

Αριθμός φορολογικού μητρώου

094068880

Συνεργαζόμενες τράπεζες

ALPHA BANK
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΣΥΝ/ΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
EUROBANK
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝ/ΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
BANCA DELL ADRIATICO

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Χρήστος Κ. Μάρκος
Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 50681
ΣΟΛ CROWE A.E.

Νομικός Σύμβουλος

Ειρήνη Τσουράκη

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας της 31ης εταιρικής χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της 12ης Μαρτίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

2. Ακολουθούμενες λογιστικές αρχές:

(α) Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018, που καλύπτουν περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018, έχουν συνταχθεί με βάση:

- τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει του Κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002 και
- Την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού σε εύλογες αξίες (γηπέδων-οικοπέδων και χρηματοοικονομικών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου).

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ.

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί τη χρήση ορισμένων λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών της Εταιρίας. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρίας σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες.

Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια που εφαρμόζονται από την Εταιρία για τη λήψη αποφάσεων και τα οποία επηρεάζουν τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα και σε υποθέσεις που, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνονται λογικές.

Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων επανεκτιμώνται για να λάβουν υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις και οι επιπτώσεις από τυχόν αλλαγές τους αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

Οι περιοχές που απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό άσκησης κρίσης ή πολυπλοκότητας, ή όπου οι εκτιμήσεις και παραδοχές είναι σημαντικές για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, παρουσιάζονται στην παράγραφο (γ) κατωτέρω.

Η Εταιρία, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η Εταιρία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Οι κυριότεροι παράγοντες που δημιουργούν αβεβαιότητες σε ότι αφορά την εφαρμογή της ανωτέρω αρχής σχετίζονται κυρίως με το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς και με τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου και του τραπεζικού συστήματος.

Αναφορικά με το πρόγραμμα οικονομικής στήριξης της Ελλάδας σημειώνεται ότι στη συνεδρίαση του Eurogroup της 21.6.2018 επιβεβαιώθηκε η ολοκλήρωση της τέταρτης και τελευταίας αξιολογήσεως του προγράμματος και συμφωνήθηκαν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα και οι σχετικές προϋποθέσεις συνέχισης των μεταρρυθμίσεων, για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ελληνικού δημοσίου χρέους. Σε συνέχεια των εθνικών διαδικασιών, ολοκληρώθηκε την 1η Αυγούστου από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕSM η εκταμίευση της τελευταίας δόσεως του προγράμματος συνολικού ποσού € 15 δισ.

Η Εταιρία λαμβάνοντας υπόψη:

- την ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικής στήριξης τον Αύγουστο,
- ότι οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων με βάση τις ισχύουσες διατάξεις κατά την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018 δεν επηρεάζουν τη λειτουργία της Εταιρίας δεδομένου ότι όλες σχεδόν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος των τραπεζών (e Banking),
- ότι τα χρηματικά της διαθέσιμα είναι επαρκή,

εκτιμά ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για τη σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων.

Οι λογιστικές αρχές που ακολούθησε η Εταιρία για τη σύνταξη των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπείς με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευθείσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31.12.2017. Σημειώνεται, ωστόσο, πως η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 επέφερε τροποποιήσεις στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Οι λογιστικές αυτές αρχές, οι

οποίες έχουν εφαρμογή από 1.1.2018, παρουσιάζονται στις λογιστικές αρχές. Η συγκριτική πληροφορία για το 2017 δεν αναμορφώθηκε, όπως σχετικά επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9. Επιπρόσθετα, οι ακολουθούμενες λογιστικές αρχές της τρέχουσας περιόδου έλαβαν υπόψη τα ακόλουθα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 22, τα οποία εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόστηκαν από 1.1.2018:

(β) Νέα Πρότυπα και Διερμηνείες

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 2** «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Ταξινόμηση και αποτίμηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Κανονισμός 2018/289/26.2.2018)

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δεν σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους,
- στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηριζόταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης,
- στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 4** «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»: Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (Κανονισμός 2017/1988/3.11.2017)

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- οι ασφαλιστικές εταιρίες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με την ασφάλιση, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως την 1.1.2021 και
- όλες οι εταιρίες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το ΔΠΧΑ 9 έχουν τη δυνατότητα, έως ότου εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 17, να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9** «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Κανονισμός 2016/2067/22.11.2016)

Την 24.7.2014 ολοκληρώθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων η έκδοση του οριστικού κειμένου του προτύπου ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο ΔΛΠ 39. Το νέο πρότυπο προβλέπει σημαντικές διαφοροποιήσεις

αναφορικά με την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και με τη λογιστική αντιστάθμισης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ταξινόμηση και αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού πρέπει, μετά την αρχική αναγνώριση, να ταξινομούνται σε δύο μόνο κατηγορίες, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να συνυπολογιστούν προκειμένου να αποφασιστεί η αρχική κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού είναι τα ακόλουθα:

- i. Το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών. Προβλέπονται οι ακόλουθες τρεις κατηγορίες επιχειρησιακών μοντέλων:
  - επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές (hold to collect),
  - επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (hold to collect and sell),
  - λοιπά επιχειρησιακά μοντέλα
- ii. Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων.

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό μέσο να καταταγεί στην κατηγορία της αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος θα πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα τα εξής:

- το μέσο να εντάσσεται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο να έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές,
- οι συμβατικοί όροι που διέπουν το στοιχείο να προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Αν ένα μέσο πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αλλά διακρατείται τόσο με σκοπό την πώληση όσο και με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών θα πρέπει να κατατάσσεται στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Τα μέσα που δεν εντάσσονται σε καμία από τις δύο ανωτέρω κατηγορίες ταξινόμησης αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, το ΔΠΧΑ 9 επιτρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους να ταξινομηθούν σε κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Προκειμένου να συμβεί αυτό, η επένδυση αυτή δεν θα πρέπει να διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, όσον αφορά στα ενσωματωμένα παράγωγα, στις περιπτώσεις που το κύριο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν θα πρέπει να διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου θα πρέπει να βασιστεί σε όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, η βασικότερη διαφοροποίηση σχετίζεται με εκείνες τις υποχρεώσεις που μία εταιρία επιλέγει κατά την αρχική αναγνώριση να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή της εύλογης αξίας θα πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη, το οποίο θα πρέπει να καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

Απομείωση

Σε αντίθεση με το ΔΛΠ 39, με βάση το οποίο μία εταιρία αναγνωρίζει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημιές αυτές έχουν συμβεί, το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ειδικότερα, κατά την αρχική αναγνώριση ενός μέσου, αναγνωρίζονται οι αναμενόμενες ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου για τις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών. Στην περίπτωση, ωστόσο, που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή στην περίπτωση των μέσων που

χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση, οι αναμενόμενες ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων.

Λογιστική αντιστάθμισης

Οι νέες απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τη διαχείριση των κινδύνων της οικονομικής οντότητας ενώ οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με τις υφιστάμενες διατάξεις του ΔΛΠ 39 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετέχουν σε μία σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία,
- καταργείται το εύρος 80%-125% το οποίο με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις θα πρέπει να ικανοποιείται προκειμένου η αντιστάθμιση να θεωρείται αποτελεσματική. Ο έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης γίνεται πλέον μόνο προοδευτικά, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες η ποιοτική μόνο αξιολόγηση καθίσταται επαρκής,
- στην περίπτωση που μία σχέση αντιστάθμισης παύει να είναι αποτελεσματική αλλά ο στόχος της διαχείρισης κινδύνων της εταιρίας ως προς τη σχέση αντιστάθμισης παραμένει ο ίδιος, η εταιρία θα πρέπει να προβεί σε εξισορρόπηση (rebalancing) της σχέσης αντιστάθμισης ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας.

Επισημαίνεται πως στις νέες απαιτήσεις δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν στην αντιστάθμιση ανοιχτών χαρτοφυλακίων (macro hedging) οι οποίες δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων, η έκδοση του ΔΠΧΑ 9 έχει επιφέρει την τροποποίηση και άλλων προτύπων και κυρίως του ΔΠΧΑ 7 στο οποίο έχουν προστεθεί νέες γνωστοποιήσεις.

Η επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας αναφέρεται στη σημείωση 20 και αφορά την επανεκτίμηση των απομειώσεων απαιτήσεων και στη σημείωση 22 σχετικά με την επαναταξινόμηση των χρεογράφων. Με βάση την παράγραφο 7.2.15 του ΔΠΧΑ 9, η Εταιρία δεν εφάρμοσε το εν λόγω ΔΠΧΑ αναδρομικά και ως εκ τούτου, η επίπτωση που προέκυψε από την υιοθέτησή του, επιβάρυνε απευθείας την καθαρή θέση στην έναρξη της κλειόμενης χρήσης.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (Κανονισμός 2016/1905/22.9.2016) και Τροποποίηση του **Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»: Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (Κανονισμός 2017/1987/31.10.2017)

Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το νέο πρότυπο είναι το αποτέλεσμα της κοινής προσπάθειας του IASB και του Αμερικάνικου Συμβουλίου των Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) να αναπτύξουν κοινές απαιτήσεις όσον αφορά τις αρχές αναγνώρισης εσόδων. Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχρημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης/συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του ΔΠΧΑ 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- ΔΛΠ 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 15 με την οποία παρείχε διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή του.

Η Εταιρία έχει κύρια δραστηριότητα την παραγωγή και πώληση εμφιαλωμένων νερών. Η πώληση πραγματοποιείται την ίδια χρονική στιγμή που εκτελείται η παραγγελία του πελάτη και το έσοδο αναγνωρίζεται με την έκδοση του σχετικού παραστατικού.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν επέφερε μεταβολές στην χρονική αναγνώριση των εσόδων και ως εκ τούτου δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα»:** Αναταξινόμησης από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων (Κανονισμός 2018/400/14.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 40 με την οποία διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινόμησει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων - κύκλος 2014-2016** (Κανονισμός 2018/182/7.2.2018)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 8.12.2016, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»** (Κανονισμός 2018/519/28.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την Διερμηνεία 22. Η Διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η Διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθοριστεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

Εκτός των προτύπων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τα κατωτέρω νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη μετά την 1.1.2018 και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από την Εταιρεία:

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»: Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητική αποζημίωση (Κανονισμός 2018/498/22.3.2018)**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 9 με την οποία επιτρέπεται σε κάποια προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με χαρακτηριστικά αρνητικής αποζημίωσης, που διαφορετικά θα αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, να αποτιμηθούν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 αποσαφηνίζει ότι οι συμβατικοί όροι που διέπουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, που θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI) ανεξάρτητα από το γεγονός που προκαλεί την πρόωρη λήξη του συμβολαίου και ανεξάρτητα από το ποιο αντισυμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει ή εισπράττει τη δίκαιη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη του συμβολαίου.

Η Εταιρεία εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 16: «Μισθώσεις» (Κανονισμός 2017/1986/31.10.2017)**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 13.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το πρότυπο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά:

- το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις»,
- τη Διερμηνεία 4 «Προσδιορισμός του αν μία συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση»,
- τη Διερμηνεία 15 «Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα» και
- τη Διερμηνεία 27 «Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που εμπεριέχουν το νομικό τύπο μίας μίσθωσης»

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 17 για τους εμμισθωτές. Ειδικότερα, βάσει των νέων απαιτήσεων, καταργείται για τους μισθωτές η διάκριση των μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές. Οι μισθωτές θα πρέπει πλέον, για κάθε σύμβαση μίσθωσης που υπερβαίνει τους 12 μήνες, να αναγνωρίζουν στον ισολογισμό τους το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου καθώς και την αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων. Ο ανωτέρω χειρισμός δεν απαιτείται όταν η αξία του στοιχείου χαρακτηρίζεται ως πολύ χαμηλή.

Η Εταιρεία ως μισθωτής θα εφαρμόσει το πρότυπο αναδρομικά αναγνωρίζοντας τη σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στα ίδια κεφάλαια της 1.1.2019 και δεν θα αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) η Εταιρεία κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής δεν θα επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς θα εφαρμόσει το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17.

Επίσης, η Εταιρεία θα επιλέξει τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- θα εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις
- θα εξαιρέσει τα αρχικά κόστη σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης
- θα χρησιμοποιήσει την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Επιπρόσθετα, η Εταιρία δεν θα εφαρμόσει τις νέες διατάξεις στις μισθώσεις των οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (short term) καθώς και στις μισθώσεις στις οποίες το στοιχείο που εκμισθώνεται είναι χαμηλής αξίας (αξίας μικρότερης των 5.000 ευρώ όταν είναι καινούργιο).

Η Εταιρία ως προεξοφλητικό επιτόκιο θα χρησιμοποιήσει το επιτόκιο της χρηματοδότησης που μπορεί να επιτύχει ανάλογα με τη διάρκεια της μίσθωσης.

Την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, η Εταιρία έχει δεσμεύσεις σε μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις (σημείωση 29). Ωστόσο, η Εταιρία βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης του ύψους των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων για μελλοντικές πληρωμές, που θα αναγνωριστούν λόγω των δεσμεύσεων αυτών και του τρόπου που αυτές οι δεσμεύσεις θα επηρεάσουν τόσο τα αποτελέσματα, όσο και την ταξινόμηση των ταμειακών ροών.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (Κανονισμός 2019/237/8.2.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 28 για να αποσαφηνίσει ότι ο λογιστικός χειρισμός των μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε μία συγγενή ή κοινοπραξία που περιλαμβάνονται στην καθαρή επένδυση στην εν λόγω συγγενή ή κοινοπραξία – για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης -πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, συμπεριλαμβανομένου των απαιτήσεων απομείωσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν προσαρμογές στη λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων επενδύσεων που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Διερμηνεία 23** «Αβεβαιότητα σχετικά με τους λογιστικούς χειρισμούς φόρου εισοδήματος».

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 7.6.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τη Διερμηνεία 23. Η Διερμηνεία αποσαφηνίζει την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και αποτίμησης του ΔΛΠ 12 όταν υπάρχει αβεβαιότητα αναφορικά με το λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος. Η Διερμηνεία ειδικότερα διευκρινίζει τα εξής:

- Μία οικονομική οντότητα θα καθορίσει αν θα εξετάσει τις αβεβαιότητες διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες αβεβαιότητες ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την επίλυση της αβεβαιότητας.
- Οι εκτιμήσεις που γίνονται αναφορικά με τον έλεγχο των λογιστικών χειρισμών από τις φορολογικές αρχές θα πρέπει να βασίζονται στο ότι οι φορολογικές αρχές θα εξετάσουν τα ποσά που έχουν δικαίωμα να εξετάσουν και στο ότι θα έχουν πλήρη γνώση της σχετικής πληροφόρησης όταν διενεργούν τον έλεγχο.
- Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των μη χρησιμοποιηθέντων φορολογικών ζημιών, των μη χρησιμοποιηθέντων πιστωτικών φόρων και των φορολογικών συντελεστών η οικονομική οντότητα θα πρέπει να λάβει υπόψη της την πιθανότητα οι φορολογικές αρχές να αποδεχθούν την αβεβαιότητα στο χειρισμό του φόρου
- Οι εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας θα πρέπει να επαναξιολογούνται όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές στα γεγονότα και στις συνθήκες καθώς και όταν νέα πληροφόρηση καθίσταται διαθέσιμη.

Η Εταιρία εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

Επίσης, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει τα κατωτέρω πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 23, τα οποία όμως δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από την Εταιρία.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1** «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 8** “Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020.

Στις 31.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας γνωστοποιήσεων εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 ώστε να εναρμονίσει τον ορισμό της σημαντικότητας σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει κάποια σημεία του ορισμού.

Ο νέος ορισμός προβλέπει ότι μία πληροφορία είναι σημαντική εάν το γεγονός της παράλειψης, υπόκρυψης ή ανακριβούς γνωστοποίησής της εύλογα θα αναμενόταν να επηρεάσει τις αποφάσεις που οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν βάσει αυτών των καταστάσεων που παρέχουν οικονομικές πληροφορίες για μία συγκεκριμένη εταιρία. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα περιστάσεων που ενδέχεται να οδηγήσουν στην απόκρυψη σημαντικής πληροφορίας. Το Συμβούλιο τροποποίησε τον ορισμό της σημαντικότητας στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (Conceptual Framework) ώστε να το εναρμονίσει με το νέο ορισμό σύμφωνα με τα ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8.

Η Εταιρία εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020

Την 22.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 3 με στόχο να αντιμετωπιστούν δυσκολίες που προκύπτουν όταν μία οντότητα προσδιορίζει εάν απέκτησε μία επιχείρηση ή μία ομάδα στοιχείων ενεργητικού. Με τις τροποποιήσεις αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούνται ώστε να έχει αποκτηθεί επιχείρηση, αφαιρείται η αξιολόγηση της ικανότητας του συμμετέχοντα στην αγορά να αντικαταστήσει ελλείποντα μέρη, οριοθετεί τον ορισμό της παραγωγής, προσθέτει οδηγίες για την αξιολόγηση του κατά πόσο μία αποκτώμενη διαδικασία είναι ουσιαστική, εισάγει μία προαιρετική άσκηση συγκέντρωσης εύλογης αξίας και προσθέτει ενδεικτικά παραδείγματα.

Η Εταιρία εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

• **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2021

Την 18.5.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το ΔΠΧΑ 17 το οποίο αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια». Σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 4, το νέο πρότυπο εισάγει μία συνεπή μεθοδολογία αποτίμησης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Οι κυριότερες αρχές του ΔΠΧΑ 7 είναι οι ακόλουθες:

Μία εταιρία:

- προσδιορίζει ως ασφαλιστήρια συμβόλαια τις συμβάσεις εκείνες με τις οποίες η οικονομική οντότητα αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από άλλο μέρος (τον αντισυμβαλλόμενο) συμφωνώντας να αποζημιώσει τον αντισυμβαλλόμενο εάν ένα συγκεκριμένο αβέβαιο μελλοντικό συμβάν επηρεάζει αρνητικά τον αντισυμβαλλόμενο,
- διαχωρίζει συγκεκριμένα ενσωματωμένα παράγωγα, διακριτά επενδυτικά στοιχεία και διαφορετικές υποχρεώσεις απόδοσης από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια,
- διαχωρίζει τις συμβάσεις σε ομάδες που θα αναγνωρίσει και θα αποτιμήσει,
- αναγνωρίζει και αποτιμά τις ομάδες των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με βάση:
  - i. μια αναπροσαρμοσμένη ως προς τον κίνδυνο παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (ταμειακές ροές εκπλήρωσης) που ενσωματώνει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης με τρόπο που συνάδει με τις παρατηρήσιμες πληροφορίες της αγοράς, πλέον (εάν αυτή η αξία είναι μια υποχρέωση) ή μείον (αν η αξία αυτή είναι περιουσιακό στοιχείο)
  - ii. ένα ποσό που αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος στην ομάδα των συμβάσεων (το συμβατικό περιθώριο παροχής υπηρεσιών),
- αναγνωρίζει το κέρδος από μια ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά τη διάρκεια της περιόδου που η οικονομική οντότητα παρέχει ασφαλιστική κάλυψη και καθώς η οικονομική οντότητα αποδεσμεύεται από τον κίνδυνο. Εάν μια ομάδα συμβολαίων είναι ή καθίσταται ζημιόγonos, η οντότητα αναγνωρίζει αμέσως τη ζημία,

- παρουσιάζει ξεχωριστά τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες, τα έξοδα ασφαλιστικών υπηρεσιών και τα έσοδα ή έξοδα χρηματοδότησης της ασφάλισης και
- γνωστοποιεί πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να εκτιμήσουν την επίδραση που έχουν οι συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 στην οικονομική θέση, στη χρηματοοικονομική απόδοση και στις ταμειακές ροές της.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19 «Παροχές σε εργαζομένους» – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος Παροχών**
 Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 7.2.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 19 μέσω της οποίας διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προσδιορίζεται το κόστος υπηρεσίας όταν προκύπτουν αλλαγές στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 σε περίπτωση τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού, πρέπει να γίνει επαναυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Η τροποποίηση του ΔΛΠ 19 προβλέπει ότι το τρέχον κόστος υπηρεσίας και ο τόκος επί της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς, μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα, θα πρέπει να υπολογιστούν με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον επαναυπολογισμό της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Επίσης, με την τροποποίηση του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζεται η επίδραση μίας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης (asset ceiling).

Η Εταιρία εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

- **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2015-2017**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 12.12.2017, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Η Εταιρία εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

(γ) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Η Διοίκηση της Εταιρίας προβαίνει σε εκτιμήσεις, παραδοχές και αξιολογικές κρίσεις προκειμένου, είτε να επιλέξει τις καταλληλότερες λογιστικές αρχές είτε σε σχέση με τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις επανεξετάζονται περιοδικά, προκειμένου να ανταποκρίνονται στα τρέχοντα δεδομένα και να αντανακλούν τους εκάστοτε τρέχοντες κινδύνους και βασίζονται στην προγενέστερη εμπειρία της Διοίκησης σε σχέση με το επίπεδο/όγκο των συναφών συναλλαγών ή γεγονότων. Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα, η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, έχουν ως κάτωθι:

i) Συντελεστές απόσβεσης: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας αποσβένονται σύμφωνα με την υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή τους. Η υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή επανεκτιμάται περιοδικά κατά πόσο συνεχίζει να είναι κατάλληλη. Η πραγματική ωφέλιμη ζωή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων ενδέχεται να διαφοροποιηθεί από παράγοντες όπως η τεχνολογική καινοτομία και τα προγράμματα συντήρησης.

ii) Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις: Η Διοίκηση προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης για την απομείωση των απαιτήσεων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία του Νομικού Συμβούλου της Εταιρίας, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται.

iii) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος: Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση, πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους και αναγνώριση μελλοντικών φορολογικών ωφελειών. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος ενδέχεται να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

(δ) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της εκάστοτε συναλλαγής. Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την τακτοποίηση των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε ξένο νόμισμα, με βάση την τιμή συναλλάγματος στο τέλος της χρήσης, καταχωρούνται στην Κατάσταση συνολικών εσόδων, εξαιρουμένων των συναλλαγών που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμιακών ροών που απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Το λειτουργικό νόμισμα, καθώς και το νόμισμα παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας είναι το ευρώ. Συναλλαγές σε άλλα νομίσματα δεν υπάρχουν.

(ε) Πληροφόρηση κατά τομέα

Ως επιχειρηματικός τομέας ορίζεται μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων που παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία υπόκεινται σε κινδύνους και αποδόσεις διαφορετικές από αυτές άλλων επιχειρηματικών τομέων. Ως γεωγραφικός τομέας ορίζεται μια γεωγραφική περιοχή, στην οποία παρέχονται προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία υπόκεινται σε κινδύνους και αποδόσεις διαφορετικές από αυτές άλλων τομέων που λειτουργούν σε διαφορετικό οικονομικό περιβάλλον.

Η Εταιρία δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον επιχειρηματικό τομέα της εμφιάλωσης και εμπορίας πόσιμου νερού και συνεπώς οι δραστηριότητές της δεν υπόκεινται σε διαφορετικούς κινδύνους ή αποδόσεις μεταξύ τους, ενώ το σύνολο των πωλήσεών της διενεργείται στο μεγαλύτερο βαθμό εντός της Ελλάδας. Οι πωλήσεις που διενεργούνται στο εξωτερικό αποτελούν το 1,67% του συνόλου.

(στ) Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια

i) Ιστορικό κόστος

Όλα τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, εκτός των ιδιοχρησιμοποιούμενων γηπέδων και οικοπέδων, παρουσιάζονται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (αρχική καταχώρηση και μεταγενέστερη αποτίμηση) σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν σωρευμένη ζημιά απομείωσης τους.

Το ιστορικό κόστος περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα εισρεύσουν στην Εταιρία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στην Κατάσταση συνολικών εσόδων της περιόδου που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων του ενεργητικού, εκτός των γηπέδων και οικοπέδων που δεν αποσβένονται, υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

Κτίριο βιομηχανοστασίου	66 έτη
Κτίριο γραφείων	50 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	8 έτη
Οχήματα - φορτηγά	5 έτη
Οχήματα - επιβατικά	6 έτη
Έπιπλα σιεύη	5 έτη
Ηλεκτρονικός εξοπλισμός	3 έτη

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων υπόκειται σε επανεξέταση και προσαρμόζεται ανάλογα, τουλάχιστον στο τέλος κάθε χρήσης.

Για όλα τα αποσβέσιμα ενσώματα πάγια στοιχεία της Εταιρίας η υπολειμματική αξία εκτιμήθηκε ως ασήμαντη.

Η λογιστική αξία ενός πάγιου στοιχείου μειώνεται στην ανακτήσιμη αξία του, όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του.

Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από την πώληση ενός παγίου προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται κατά την πώληση και της λογιστικής αξίας του παγίου, μετά την αφαίρεση τυχόν εξόδων που έχουν άμεση σχέση με το πάγιο, και καταχωρείται στην Κατάσταση συνολικών εσόδων.

ii) Εύλογη αξία

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα γήπεδα και οικόπεδα παρουσιάζονται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (αρχική καταχώρηση και μεταγενέστερη αποτίμηση) στην εύλογη αξία τους, η εκτίμηση της οποίας διενεργείται από ανεξάρτητους εκτιμητές, μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Αυξήσεις στην λογιστική αξία των γηπέδων και των οικοπέδων που προκύπτουν από αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία καταχωρούνται σε αποθεματικό της καθαρής θέσης. Μειώσεις στη λογιστική αξία φέρονται σε μείωση του αποθεματικού εφόσον στο παρελθόν είχε σχηματισθεί τέτοιο αποθεματικό για το ίδιο περιουσιακό στοιχείο. Μειώσεις της αξίας πέραν του αποθεματικού καθώς και μειώσεις στην λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων, για τα οποία δεν υπάρχει αποθεματικό αναπροσαρμογής, καταχωρούνται στ' αποτελέσματα ως έξοδο.

(ζ) Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημιές από την απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Δαπάνες συντηρήσεων και επισκευών των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος.

Η Εταιρία εξετάζει σε περιοδική βάση τις επενδύσεις σε ακίνητα, προσδιορίζοντας την εύλογη αξία, για ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους.

Η διαδικασία που, κατά κανόνα, ακολουθείται κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου συνοψίζεται στα ακόλουθα στάδια:

- Ανάθεση της εντολής στον μηχανικό-εκτιμητή
- Μελέτη Υποθέσεως – Καθορισμός Πρόσθετων Στοιχείων
- Αυτοψία - Επιθεώρηση
- Επεξεργασία Στοιχείων - Υπολογισμοί
- Σύνταξη Εκτιμήσεων

Ο εκάστοτε εκτιμητής, για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας του κάθε ακινήτου, επιλέγει εκ των ακόλουθων τριών βασικών μεθόδων:

- Μέθοδος της αγοράς (ή συγκριτική μέθοδος), η οποία προσδιορίζει την εύλογη αξία του ακινήτου με σύγκρισή του με άλλα όμοια ακίνητα για τα οποία υπάρχουν στοιχεία συναλλαγών (αγοραπωλησιών).
- Μέθοδος του εισοδήματος, η οποία κεφαλαιοποιεί μελλοντικές χρηματοροές που μπορεί να εξασφαλίσει το ακίνητο με κατάλληλο επιτόκιο κεφαλαιοποίησης.
- Μέθοδος του κόστους η οποία αντικατοπτρίζει το ποσό το οποίο θα απαιτούνταν κατά την τρέχουσα περίοδο για την υποκατάσταση του ακινήτου με ένα άλλο, ανάλογων προδιαγραφών, αφού ληφθεί υπόψη η κατάλληλη προσαρμογή λόγω απαξίωσης.

Επισημαίνεται πως η αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου βασίζεται στην ικανότητα των συμμετεχόντων της αγοράς να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη από τη μέγιστη και καλύτερη χρήση του ή από την πώλησή του σε άλλους συμμετέχοντες της αγοράς, οι οποίοι θα κάνουν χρήση του στοιχείου αυτού κατά το μέγιστο και καλύτερο τρόπο.

(η) Προσδιορισμός εύλογης αξίας

Ως εύλογη αξία ορίζεται η τιμή που θα εισέπραττε η Εταιρία κατά την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή η τιμή που θα κατέβαλε προκειμένου να μεταβιβάσει μία υποχρέωση, σε μία συνηθισμένη συναλλαγή ανάμεσα σε συμμετέχοντες της αγοράς, κατά την ημερομηνία της αποτίμησης, στην κύρια αγορά του στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων ή στην πιο συμφέρουσα αγορά για το στοιχείο, στην περίπτωση που δεν υφίσταται κύρια αγορά. Η Εταιρία προσδιορίζει την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βάσει των διαθέσιμων τιμών της αγοράς. Ως ενεργός ορίζεται η αγορά όταν τιμές οργανωμένης αγοράς είναι διαθέσιμες άμεσα και σε τακτική βάση από χρηματιστήρια, εξωτερικούς διαπραγματευτές (dealers -brokers), υπηρεσίες αποτιμήσεων ή εποπτικές αρχές, και οι τιμές αυτές αφορούν σε συνήθεις συναλλαγές μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά που πραγματοποιούνται σε τακτική βάση. Η Εταιρία προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις περιπτώσεις που τα στοιχεία για τα οποία προσδιορίζεται η εύλογη αξία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά. Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται είναι κατάλληλες για τις συγκεκριμένες συνθήκες, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα και επαρκή δεδομένα για την αποτίμηση και οι οποίες αφενός μεν μεγιστοποιούν τη χρήση των σχετικών παρατηρήσιμων τιμών αφετέρου ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων τιμών. Σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου. Σε κάθε περίπτωση, κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία, η Εταιρία χρησιμοποιεί υποθέσεις που θα χρησιμοποιούνταν από τους συμμετέχοντες της αγοράς, θεωρώντας ότι ενεργούν με βάση το μέγιστο οικονομικό τους συμφέρον.

Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων τα οποία είτε αποτιμώνται στην εύλογη αξία είτε για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους ως εξής:

- δεδομένα επιπέδου 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς,
- δεδομένα επιπέδου 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα (observable) δεδομένα,
- δεδομένα επιπέδου 3: προκύπτουν από εκτιμήσεις της Εταιρίας καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

(θ) Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται μόνο τα αγορασθέντα λογισμικά προγράμματα που χρησιμοποιούνται από την Εταιρία. Τα λογισμικά προγράμματα απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως, μειωμένο με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το λογισμικό αποσβένεται σε τρία έως πέντε έτη, ενώ όταν η αξία του δεν είναι σημαντική, αποσβένεται πλήρως εντός της χρήσης κατά την οποία αποκτήθηκε.

Οι δαπάνες που ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού

(ι) Μισθώσεις

Περιπτώσεις στις οποίες η Εταιρία είναι μισθωτής:

ι) Λειτουργική μίσθωση

Μισθώσεις όπου ουσιαδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών, (καθαρές από τυχόν κίνητρα που

προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

ii) Χρηματοδοτική μίσθωση

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρία αναλαμβάνει ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η αντίστοιχη υποχρέωση προς το μισθωτή, καθαρή από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζεται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως υποχρέωση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά έξοδα καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Περιπτώσεις στις οποίες η Εταιρία είναι εκμισθωτής:

i) Λειτουργική μίσθωση

Οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών, (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον μισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

ii) Χρηματοδοτική μίσθωση

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρία μεταβιβάζει στο μισθωτή ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της απαίτησης και των χρηματοοικονομικών εσόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική απαίτηση. Η απαίτηση από το μισθωτή, καθαρή από χρηματοοικονομικά έσοδα, απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως απαίτηση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά έσοδα καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

(ια) Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου πρέπει να εκτιμάται όποτε υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση. Η ζημία της απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία υπερβεί την ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να προκύψουν από την συνεχιζόμενη χρησιμοποίησή του μέχρι την απόσυρση του στοιχείου αυτού στη λήξη της ωφέλιμης ζωής του.

Η Εταιρία εξετάζει, σε περιοδική βάση (κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων), τα περιουσιακά της στοιχεία για πιθανές ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις όπου η λογιστική αξία είναι μεγαλύτερη της ανακτήσιμης απομειώνεται (μέσω αποτελεσμάτων), ώστε να συμπίπτει με την ανακτήσιμη.

Δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, ούτε υπήρχαν ενδείξεις πως κάποιο περιουσιακό στοιχείο υποκείμενο σε απόσβεση έχει απομειωθεί κατά την διάρκεια της χρήσης που αφορούν οι συγκεκριμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

(ιβ) Συμμετοχές σε θυγατρικές

Θυγατρικές επιχειρήσεις είναι οι επιχειρήσεις που ελέγχονται από άλλη επιχείρηση. Έλεγχος είναι το δικαίωμα μιας επιχείρησης να κατευθύνει την επιχειρηματική και οικονομική πολιτική μιας άλλης επιχείρησης. Η Εταιρία λαμβάνει υπόψη τους εξής παράγοντες, που αποδεικνύουν σχέση ελέγχου με μια άλλη εταιρία:

i. εξουσία πάνω στην εταιρία, ii. έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη της με την εταιρία, και iii. τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της πάνω στην εταιρία για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεων που λαμβάνει.

Η εξουσία προκύπτει από δικαιώματα που είναι εφικτή η άμεση εξάσκησή τους και τα οποία παρέχουν στην Εταιρία τη δυνατότητα κατεύθυνσης των βασικών δραστηριοτήτων της θυγατρικής.

Οι συμμετοχές αυτές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, στο οποίο περιλαμβάνονται και τα άμεσα έξοδα για την απόκτηση τους.

Η Εταιρεία εξετάζει, σε περιοδική βάση (κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων), εάν συντρέχει λόγος απομείωσης του κόστους κτήσεως των συμμετοχών.

(ιγ) Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της αξίας κτήσης και της ρευστοποιήσιμης αξίας. Ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης σε κανονική επιχειρηματική διαδικασία, μειωμένη κατά το κόστος ολοκλήρωσης και κατά τα έξοδα διάθεσης.

Για τον προσδιορισμό του κόστους των από αγορά προερχομένων αποθεμάτων εφαρμόζεται η μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων περιλαμβάνει το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία του γενικού κόστους παραγωγής. Κόστος δανεισμού δεν περιλαμβάνεται στο κόστος κτήσεως των αποθεμάτων.

Σχηματίζονται, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, επαρκείς προβλέψεις για απαξιωμένα αποθέματα. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καταχωρούνται στην Κατάσταση συνολικών εσόδων κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

(ιδ) Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού και Υποχρεώσεων

Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά την αρχική αναγνώριση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, η αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαυξάνεται με τα έξοδα συναλλαγών και μειώνεται με τα έσοδα και τις προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση ή τη δημιουργία τους.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της Εταιρείας αφορούν τα αξιόγραφα του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις απαιτήσεις από πελάτες, τις υποχρεώσεις προς προμηθευτές και πελάτες και ορισμένα στοιχεία των λοιπών απαιτήσεων και λοιπών υποχρεώσεων.

Τα αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και περιλαμβάνουν μετοχές εισηγμένων εταιριών για τις οποίες υπάρχει πρόθεση για την πώλησή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς. Οι μεταβολές από την εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και τα αποτελέσματα από την πώληση των μετοχών αναγνωρίζονται στην γραμμή «Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας» της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Παράγωγα είναι τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία στην έναρξή τους έχουν συνήθως μικρή ή μηδενική αξία, η οποία στη συνέχεια μεταβάλλεται ανάλογα με τη μεταβολή που σημειώνεται σε κάποιο υποκείμενο στοιχείο με το οποίο συνδέονται (συνάλλαγμα, επιτόκιο, δείκτη ή άλλη μεταβλητή). Όταν το παράγωγο αποκτά θετική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο του ενεργητικού, ενώ αντίθετα, όταν αποκτά αρνητική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο των υποχρεώσεων. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται είτε για σκοπούς αντιστάθμισης, είτε για σκοπούς εμπορικούς. Η Εταιρεία δεν διαθέτει παράγωγα κατά το τέλος της κλειόμενης χρήσης και δεν εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης.

Τα αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου περιλαμβάνουν τις επενδύσεις της Εταιρείας σε ομόλογα και τραπεζικά μερίδια συνεταιριστικών τραπεζών, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα αυτής της κατηγορίας εξετάζονται περιοδικά για την ύπαρξη αναμενόμενων ζημιών απομείωσης.

Οι λοιπές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις της Εταιρείας που αφορούν τις τραπεζικές καταθέσεις, τις απαιτήσεις από πελάτες και τις λοιπές απαιτήσεις ταξινομούνται στο χαρτοφυλάκιο των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος καθώς:

εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές, και οι συμβατικοί όροι που τα διέπουν προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Οι απαιτήσεις από πελάτες και τρίτους, που συνήθως έχουν όρο εξόφλησης 90 ημέρες, καταχωρούνται αρχικά στην αξία της συναλλαγής. Οι απαιτήσεις από πελάτες και τρίτους εξετάζονται, ως προς την εισπραξιμότητά τους, σε τακτά χρονικά διαστήματα. Όταν υπάρχει σαφής ένδειξη ότι η Εταιρία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται, με βάση τους συμβατικούς όρους, διενεργείται σχετική εγγραφή απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης, που προκύπτουν, καταχωρούνται απ' ευθείας στα αποτελέσματα χρήσης.

Οι απαιτήσεις από τους πελάτες και οι λοιπές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις της Εταιρίας, είναι συνήθως άμεσα απαιτητές και ως εκ τούτου δεν ενσωματώνεται σε αυτές αμοιβή για το πέρασμα του χρόνου (time value). Η Εταιρία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετρύεται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής όπως προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 9.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, η Εταιρία χρησιμοποιεί πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων. Η Εταιρία θεωρεί ότι το ρίσκο αθέτησης "risk of default" για τις πωλήσεις επί πιστώσει αυξάνεται σημαντικά όταν για κάποιο λόγο δεν τηρείται από τους πελάτες το πιστωτικό όριο και η πληρωμή δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τις 90 ημέρες καθυστέρησης.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα που τηρούνται σε πιστωτικά ιδρύματα και το χαρτοφυλάκιο των ομολόγων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση η Εταιρία, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου. Η εν λόγω πρόβλεψη βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου. Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit-Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

Οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα χαρακτηρίζονται ως απομειωμένες όταν η εξωτερική διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων (D). Αν δεν υπάρχει εξωτερική διαβάθμιση τότε ο χαρακτηρισμός του μέσου ως απομειωμένου ακολουθεί την εσωτερική διαβάθμιση. Στην περίπτωση που υπάρχει έκθεση στον εταιρικό ειδότη/αντισυμβαλλόμενο και στο δανειακό χαρτοφυλάκιο η οποία έχει χαρακτηριστεί ως απομειωμένη, το μέσο χαρακτηρίζεται, ομοίως, ως απομειωμένο.

Για σκοπούς υπολογισμού της αναμενόμενης ζημιάς πιστωτικού κινδύνου, οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα ταξινομούνται σε στάδια (stages) ως εξής:

- Στάδιο 1 (Stage 1): Το στάδιο 1 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Το στάδιο 1 επίσης περιλαμβάνει τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από τα στάδια 2 ή 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.
- Στάδιο 2 (Stage 2): Το στάδιο 2 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα για τα οποία έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Το στάδιο 2 περιλαμβάνει επίσης τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από το στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.
- Στάδιο 3 (Stage 3): Το στάδιο 3 περιλαμβάνει τα απομειωμένα μέσα. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση μέσα οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται πάντοτε για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου. Ένα μέσο αναγνωρίζεται ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (Purchased or Originated Credit Impaired - POCI) όταν το μέσο (ή ο εκδότης) έχει εξωτερική διαβάθμιση που αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη στιγμή της απόκτησης. Στην περίπτωση που ένα χρεόγραφο έχει αγοραστεί με μεγάλη υπό το άρτιο διαφορά και δεν εμπίπτει στην ανωτέρω περίπτωση η Εταιρεία εξετάζει αναλυτικά τη συναλλαγή (τιμή συναλλαγής, ποσοστό ανάκτησης, χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη κατά τη στιγμή της αγοράς κλπ.) προκειμένου να αποφασίσει την αναγνώρισή του ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (POCI).

Η αξιολόγηση της κατατάξεως σε στάδια για σκοπούς υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στην κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως.

Η αναμενόμενη ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:

- α. στις συμβατικές ροές και
- β. στις ροές που η Εταιρεία εκτιμά ότι θα λάβει.

Για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μεταβλητές:

- Πιθανότητα Αθετήσεως(PD): οι πιθανότητες αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για 12 μήνες, ενώ οι πιθανότητες αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.
- Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD): Στην περίπτωση των χρεογράφων, η Εταιρεία εκτιμά το μελλοντικό αναπόσβεστο κόστος για να υπολογίσει το EAD. Συγκεκριμένα, για κάθε χρονική περίοδο, το EAD αντιστοιχεί στη μέγιστη ζημία που θα προκύψει από ενδεχόμενη αθέτηση υποχρεώσεων εκ μέρους του εκδότη/αντισυμβαλλομένου.
- Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD) είναι το ποσοστό της συνολικής εκθέσεως το οποίο η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν είναι πιθανό να ανακτήσει κατά τη στιγμή της αθετήσεως. Η Εταιρεία διακρίνει τους κρατικούς από τους μη κρατικούς εκδότες/αντισυμβαλλομένους ως προς την εκτίμηση του LGD.

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος: τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των μέσων προ απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση: Για τα εν λόγω μέσα δεν αναγνωρίζεται διακριτά λογαριασμός συσσωρευμένων απομειώσεων στον Ισολογισμό, ωστόσο το ύψος του γνωστοποιείται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου της χρήσεως αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Ζημιές απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου».

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με εξαίρεση τις υποχρεώσεις από παράγωγα και την υποχρέωση από ανοιχτές πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο χρηματιστήριο οι οποίες αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα από την αποτίμηση ή διακοπή αναγνώρισης των υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην γραμμή Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα εισπράξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει.
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταβάλλονται ουσιωδώς.

Η Εταιρεία διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μέρους αυτής) όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

(ιε) Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα χρηματικά διαθέσιμα στο ταμείο, οι καταθέσεις σε Τράπεζες και οι βραχυπρόθεσμες επενδύσεις (διάρκειας μικρότερης του τριμήνου) άμεσης ρευστοποίησης και μηδενικού κινδύνου.

(ιστ) Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου παρουσιάζονται, καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια ως μείωση του προϊόντος έκδοσης. Τυχόν αγορά ιδίων μετοχών παρουσιάζεται αφαιρετικά του μετοχικού κεφαλαίου.

(ιζ) Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους

Τακτικές παροχές: Οι παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται, ως έξοδο, όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση καταχωρεί το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο), μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, όσο και πρόγραμμα καθορισμένων παροχών.

❖ **Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών**

Με βάση το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, η υποχρέωση της επιχείρησης (νομική) περιορίζεται στο ποσό που έχει συμφωνηθεί να συνεισφέρει στον φορέα (ασφαλιστικό ταμείο) που διαχειρίζεται τις εισφορές και χορηγεί τις παροχές (συντάξεις, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κτλ). Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην χρήση που αφορά.

❖ **Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών**

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης στην περίπτωση εξόδου από την υπηρεσία, το ύψος της οποίας εξαρτάται από το ύψος των αποδοχών τους, την προϋπηρεσία τους στην Εταιρεία και το λόγο εξόδου τους από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Στην περίπτωση παραίτησης ή δικαιολογημένης απόλυσης το δικαίωμα αυτό δεν υφίσταται. Το πληρωτέο ποσό κατά τη συνταξιοδότηση ανέρχεται στο 40% του ποσού που καταβάλλεται σε περίπτωση αναιτιολόγητης απόλυσης. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για τον εργοδότη και δεν είναι χρηματοδοτούμενο.

Η εν λόγω υποχρέωση προσδιορίζεται, από ανεξάρτητο αναλογιστή, με βάση την αναλογιστική μέθοδο αποτίμησης των εκτιμώμενων μονάδων υποχρέωσης (projected unit credit method). Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους όπως, η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές, ο πίνακας θνησιμότητας. Για τον πίνακα θνησιμότητας επιλέχθηκε ο πίνακας επιβίωσης EVK 2000, όπως και στην προηγούμενη χρήση.

Οι προβλέψεις που αφορούν την χρήση, περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση συνολικών εσόδων και συνίστανται από το τρέχον κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, τα οποία προέρχονται από αυξήσεις ή μειώσεις της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών εξαιτίας μεταβολών στις αναλογιστικές υποθέσεις, αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινόμούνται ποτέ στα αποτελέσματα.

Κόστη που προκύπτουν από μεμονωμένα γεγονότα, όπως διακανονισμούς και περιουσίες, αναγνωρίζονται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το κόστος υπηρεσίας προηγούμενων ετών αναγνωρίζεται ως έξοδο στη διάρκεια της μέσης περιόδου κατά την οποία κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην παροχή, χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο. Εάν μεταβληθούν οι όροι που διέπουν την παροχή και η τελευταία είναι ήδη κατοχυρωμένη, τότε το κόστος υπηρεσίας προηγούμενων ετών αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα.

(τη) Φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τους φόρους ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στη χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις προς τις φορολογικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης και τους τυχόν πρόσθετους φόρους εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Οι τρέχοντες φόροι υπολογίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στις διαχειριστικές χρήσεις με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενοι στο φορολογητέο κέρδος της χρήσης.

Η Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί την θέση της σε θέματα που σχετίζονται με τις φορολογικές αρχές και αναγνωρίζει προβλέψεις όπου είναι αναγκαίο για τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος αποτιμάται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να ισχύουν στην χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών, εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη, της ημερομηνίας της Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, χρήση.

Μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται μόνο κατά το βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρχουν μελλοντικά φορολογικά διαθέσιμα κέρδη έναντι των οποίων η απαίτηση μπορεί να συμψηφιστεί. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μειώνονται κατά το βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανόν ότι το σχετικό φορολογικό όφελος θα πραγματοποιηθεί.

Ο αναβαλλόμενος φόρος καταχωρείται στην Κατάσταση συνολικών εσόδων, αν οι συναλλαγές και τα οικονομικά γεγονότα που αφορούν αυτή τη φορολογική επίδραση καταχωρούνται επίσης στην Κατάσταση συνολικών εσόδων. Ο αναβαλλόμενος φόρος καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση, αν οι συναλλαγές και τα οικονομικά γεγονότα που αφορούν αυτήν τη φορολογική επίδραση καταχωρούνται επίσης στην καθαρή θέση.

Οι φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις (τρέχουσες και αναβαλλόμενες) συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα και οι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

(ιθ) Προβλέψεις

Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρία έχει παρούσες υποχρεώσεις νομικά ή με άλλο τρόπο τεκμηριωμένες ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω ειρικών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά τις ημερομηνίες σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν τις βέλτιστες τρέχουσες εκτιμήσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τις οποίες δεν είναι πιθανή η ειρική πόρων γνωστοποιούνται, εκτός εάν δεν είναι σημαντικές. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή χρηματοοικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

(κ) Επιχορηγήσεις

Η επιχορήγηση καταχωρείται όταν υπάρχει εύλογη διασφάλιση ότι θα εισπραχθεί και η Εταιρία θα συμμορφωθεί με τους όρους που συνδέονται με την επιχορήγηση.

Οι επιχορηγήσεις που αποζημιώνουν την Εταιρία για πραγματοποιηθείσες δαπάνες καταχωρούνται, ως έσοδο, με συστηματική βάση στην ίδια περίοδο που πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες επιχορήγησης.

Οι δε επιχορηγήσεις, που λαμβάνονται για το κόστος περιουσιακού στοιχείου, κατανέμονται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων, ως έσοδο, με συστηματική βάση σε όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

(κα) Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα: Τα έσοδα λογίζονται μόνον όταν πιθανολογείται ότι τα οικονομικά οφέλη, που συνδέονται με τη συναλλαγή, θα εισρεύσουν στην επιχείρηση και τα σχετικά ποσά μπορεί να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα ειδικά κριτήρια καταχώρησης που ισχύουν είναι τα εξής:

➤ Έσοδα από πωλήσεις αγαθών

Τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και οι ωφέλειες έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή. Η Διοίκηση της Εταιρίας εκτιμά ότι οι προϋποθέσεις αυτές ικανοποιούνται κατά την στιγμή της πώλησης όπου εκδίδονται και τα σχετικά παραστατικά.

➤ Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα εισπραχής τους (ημερομηνία έγκρισής τους από τις Γενικές Συνελεύσεις των εταιριών).

➤ Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται σε δεδουλευμένη βάση και με την χρήση του πραγματικού επιτόκιου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στην συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

➤ Έσοδα από παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών καταχωρούνται στα αποτελέσματα με βάση την αρχή του δεδουλευμένου (κατά το χρόνο που παρασχέθηκαν οι σχετικές υπηρεσίες).

➤ Έσοδα από ενοίκια

Τα έσοδα από ενοίκια καταχωρούνται με την ευθεία μέθοδο με βάση τους όρους της μίσθωσης.

➤ Έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις

Τα έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται όταν η αναλογούσα στην επιχορήγηση δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί.

Έξοδα: Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσης του μισθίου. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

(ιβ) Διανομή μερισμάτων

Το διανεμητέο μέρισμα στους μετόχους της Εταιρίας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που θα ανακοινωθούν και θα εγκριθούν από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

(ιγ) Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση των κερδών/ (ζημιών) της Εταιρίας με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών στην διάρκεια της χρήσης, εξαιρουμένων των τυχόν ιδίων κοινών μετοχών που αγοράζονται από αυτή (ιδίες μετοχές).

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή προκύπτουν από την προσαρμογή του σταθμισμένου μέσου όρου των υφιστάμενων κοινών μετοχών της Εταιρίας κατά τη διάρκεια της χρήσης για δυνητικώς εκδοθησόμενες κοινές μετοχές.

Η Εταιρία δεν έχει τέτοιες κατηγορίες δυνητικών τίτλων με συνέπεια τα βασικά και τα προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή να είναι ίδια.

(ιδ) Συμφηρισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού συμφηρίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, μόνο όταν υπάρχει νομικό δικαίωμα συμφηρισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν, και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να γίνει ο διακανονισμός σε καθαρή βάση, ή η ρευστοποίηση του περιουσιακού στοιχείου και ο διακανονισμός της υποχρέωσης να πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα.

(ιε) Συγκριτικά στοιχεία

Όπου κρίνεται απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσεως αναπροσαρμόζονται για να καλύψουν αλλαγές στην παρουσίαση της τρεχούσης χρήσεως. Τα υπόλοιπα της συγκριτικής πληροφόρησης προέρχονται από τις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017, εκτός από την περίπτωση αναταξινόμησης των χρεογράφων (Σημ. 22).

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων:

Τα κυριότερα χρηματοπιστωτικά μέσα της Εταιρίας αποτελούνται από επενδύσεις σε χρεόγραφα, μετρητά και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις. Ο κυριότερος σκοπός αυτών των χρηματοπιστωτικών μέσων είναι η παροχή χρηματοδότησης για τις εργασίες της. Η Εταιρία κατέχει, επίσης, διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες της. Πολιτική της Εταιρίας, κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν και παραμένει να μην ασχολείται με την εμπορία χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η Εταιρία εκτίθεται σε περιορισμένο φάσμα χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι συνήθεις κίνδυνοι στους οποίους θεωρητικά υπάγεται, είναι κίνδυνοι αγοράς (συναλλαγματικός κίνδυνος, επιτόκιο, τιμές αγοράς), πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος ταμειακών ροών.

Η διαχείριση των κινδύνων γίνεται από τη Διοίκηση της Εταιρίας και εστιάζεται κυρίως στην αναγνώριση και εκτίμηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων καθώς και την πολιτική διατήρησης πλεονάζουσας ρευστότητας.

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει λόγω των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα. Η Εταιρία δραστηριοποιείται σε μικρό βαθμό στο εξωτερικό και οι συναλλαγές της διενεργούνται σε ευρώ. Συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της έχουν αρχικά αναγνωριστεί σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό της νόμισμα.

ii) Κίνδυνος επιτοκίου

Η Εταιρία δεν έχει στο ενεργητικό της σημαντικά έντοκα στοιχεία, εκτός από τις τραπεζικές καταθέσεις. Έχει αποπληρωθεί το σύνολο των τραπεζικών δανείων της Εταιρίας και συνεπώς η έκθεσή της σε επιτοκιακό κίνδυνο είναι περιορισμένη.

Η Εταιρία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

iii) Κίνδυνος τιμών

Η Εταιρία εκτίθεται σε κίνδυνο από την μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή καθώς και από την πολιτική της εκάστοτε Κυβέρνησης που επηρεάζει τα πωλούμενα αγαθά.

Για τη μείωση του κινδύνου τιμών η Εταιρία παρακολουθεί συστηματικά σε μηνιαία βάση, τις μεταβολές στις δαπάνες της, αξιολογεί την επίδραση τους στα αποτελέσματα χρήσης, απορροφά το κόστος που της αναλογεί και αναπροσαρμόζει κατά το υπόλοιπο, τις τιμές των πωλούμενων αγαθών.

iv) Πιστωτικός κίνδυνος

Πολιτική της Εταιρίας είναι, όπως όλοι οι πελάτες, στους οποίους πωλούνται αγαθά επί πιστώσει, να υποβάλλονται σε διαδικασίες πιστοληπτικού ελέγχου. Επιπρόσθετα, οι εμπορικές απαιτήσεις παρακολουθούνται, σε συνεχή βάση, με αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου από επισφαλείς απαιτήσεις. Όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας, ο κίνδυνος απορρέει από τη μη τήρηση των συμβατικών όρων από τον αντισυμβαλλόμενο, με μέγιστη έκθεση ίση με τη λογιστική αξία των μέσων.

Η Εταιρία δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου αναφορικά με δάνεια και εγγυήσεις για δάνεια τρίτων και συνεπώς, δεν αναμένονται σημαντικές ζημιές, δεδομένου της εκτίμησης της Διοίκησης για την οικονομική κατάσταση των αντισυμβαλλομένων.

v) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με την δυνατότητα της Εταιρίας να εκπληρώσει της χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις, όταν αυτές γίνουν ληξιπρόθεσμες.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στη διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών ροών και στην εξασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών.

Η εταιρική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας βασίζεται στη σωστή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών. Λόγω της δυναμικής φύσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η Διοίκηση της Εταιρίας στοχεύει να διατηρήσει ελαστικότητα στην άντληση κεφαλαίων, διατηρώντας επαρκή ταμειακά διαθέσιμα και ανοιχτές πιστώσεις με αλληλόχρεους λογαριασμούς.

Αναλυτικότερα η ανάλυση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Εταιρίας με βάση την ωρίμανσή τους έχει ως εξής:

	31.12.2018	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός		--	--	--	--
Προμηθευτές και άλλες υποχρεώσεις		1.671.879,02	--	--	1.671.879,02
Σύνολο		1.671.879,02	--	--	1.671.879,02
	31.12.2017	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός		--	--	--	--
Προμηθευτές και άλλες υποχρεώσεις		1.459.735,00	--	--	1.459.735,00
Σύνολο		1.459.735,00	--	--	1.459.735,00

vi) Διαχείριση κεφαλαιουχικού κινδύνου

Ο σκοπός της διαχείρισης του κεφαλαιουχικού κινδύνου είναι η εξασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (Σημ. 2) της Εταιρίας (going concern) για να υπάρχουν ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους, για να διατηρηθεί μια ιδανική κεφαλαιουχική δομή και για να μειωθεί το κόστος κεφαλαίου.

Η διατήρηση ή η προσαρμογή της κεφαλαιουχικής δομής, μπορεί να γίνει μέσω της προσαρμογής του ποσού των μερισμάτων που πληρώνονται στους μετόχους, της επιστροφής μετοχικού κεφαλαίου στους μετόχους, της έκδοσης νέων μετοχών ή της πώλησης περιουσιακών στοιχείων για να μειωθεί ο δανεισμός.

Από τις διατάξεις της εμπορικής νομοθεσίας επιβάλλονται περιορισμοί σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που έχουν ως εξής:

- Η απόκτηση ιδίων μετοχών από την Εταιρία, με εξαίρεση την περίπτωση της απόκτησης με σκοπό την διανομή τους στους εργαζομένους ή στο προσωπικό εταιρίας συνδεδεμένης με αυτή, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου προσυζητημένου με (α) τα αποθεματικά, των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, (β) τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν, και (γ) τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.
- Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρίας, καταστεί μικρότερο από το 1/2 του μετοχικού κεφαλαίου το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει την Γενική Συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την λήξη της χρήσης, που θα αποφασίσει την λύση της Εταιρίας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.
- Ετησίως, αφαιρείται το 1/20 τουλάχιστον των καθαρών κερδών, προς σχηματισμό του Τακτικού αποθεματικού, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά προς εξίσωση, προ πάσης διανομής μερίσματος, του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού Αποτελέσματα εις Νέον. Ο σχηματισμός του αποθεματικού αυτού καθίσταται προαιρετικός, όταν το ύψος του φθάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.
- Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής εμπορικής νομοθεσίας, οι εταιρίες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κάθε έτος πρώτο μέρισμα που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 35% των κερδών μετά φόρων και μετά τον σχηματισμό του κατά νόμο τακτικού αποθεματικού. Μέρισμα μικρότερο του 35% αλλά όχι μικρότερο του 10% των κερδών μετά φόρου εισοδήματος και μετά το σχηματισμό του κατά νόμο τακτικού αποθεματικού, μπορεί να καταβληθεί με αυξημένη πλειοψηφία επί του συνόλου των μετοχών. Η μη διανομή μερίσματος τελεί υπό την έγκριση του 80% των μετόχων της Εταιρίας. Η ελληνική εμπορική νομοθεσία επίσης απαιτεί να πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την διανομή μερίσματος, οι οποίες έχουν ως εξής:
  - α. Απαγορεύεται η διανομή μερίσματος στους μετόχους εάν η καθαρή θέση της Εταιρίας, όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι, ή μετά από αυτή την διανομή, θα γίνει μικρότερη από τα ίδια κεφάλαια πλέον των μη διανεμομένων αποθεματικών, των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν και των ποσών των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.
  - β. Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσυζητημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο όχι μόνο κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, αλλά και κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.

Η Εταιρία συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές διατάξεις που επιβάλλονται από την νομοθεσία σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια.

4. Κύκλος εργασιών (πωλήσεις):

Ο κύκλος εργασιών της Εταιρίας αφορά κυρίως σε πωλήσεις εμφιαλωμένων νερών και εμπορευμάτων και ανήλθε για την χρήση 2018 σε € 10.682.494,70 (χρήση 2017 € 9.685.182,22). Στο ανωτέρω υπόλοιπο περιλαμβάνονται και έσοδα ποσού € 86.730,51 (χρήση 2017 € 82.380,11) από την εκμετάλλευση φωτοβολταϊκών πάρκων, η οποία ξεκίνησε στα τέλη της χρήσης 2011.

5. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού:

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρίας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε 53 εργαζόμενους (31η Δεκεμβρίου 2017, 50 εργαζόμενους).

Οι παροχές προς το προσωπικό της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα	1.058.329,73	966.560,05
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης (Σημ. 25)	273.517,06	249.084,15
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους (Σημ. 25)	13.327,44	8.463,95
Σύνολο	1.345.174,23	1.224.108,15

6. Αποσβέσεις:

Οι αποσβέσεις που επιβάρυναν τα αποτελέσματα χρήσης της Εταιρίας, αναλύονται ως εξής:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Αποσβέσεις ιτιριών	78.688,61	81.984,55
Αποσβέσεις μηχανημάτων	290.857,05	278.689,30
Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων	32.879,81	32.809,60
Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	10.631,44	21.172,86
Σύνολο αποσβέσεων	413.056,91	414.656,31

7. Λοιπά έσοδα/(έξοδα):

Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Επιχορηγήσεις	377,16	--
Έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	826,00	--
Έσοδα από προβλέψεις	1.500,00	--
Διαγραφή ακίνητων υπολοίπων υποχρεώσεων	852,21	15.978,97
Κέρδη από πώληση παγίων	24.784,12	--
Έσοδα από ενοίκια	1.200,00	9.750,00
Λοιπά έσοδα	3.802,79	200,26
Σύνολο λοιπών εσόδων	33.342,28	25.929,23

Πρόστιμα και προσαυξήσεις	--	(703,56)
Ζημία από πώληση και διαγραφή παγίων	(17.860,00)	--
Ζημίες από καταστροφή αποθεμάτων	(36.521,32)	(25.021,25)
Διαγραφή ακίνητων υπολοίπων ενεργητικού	--	(9.031,43)
Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	(51.787,57)	(83.272,45)
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	(596,69)	(600,00)
Λοιπά έξοδα	(558,02)	(2.382,70)
Σύνολο λοιπών εξόδων	(107.323,60)	(121.011,39)
Σύνολο	(73.981,32)	(95.082,16)

8. Ανάλυση λειτουργικών εξόδων:

Το σύνολο των εξόδων της Εταιρείας κατά λειτουργία, για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Κόστος πωλήσεων		
Κόστος μισθοδοσίας	802.409,34	740.872,26
Καύσιμα, λιπαντικά και λοιπά αναλώσιμα υλικά	77.769,36	84.919,49
Αναλώσεις υλικών και κόστος εμπορευμάτων	3.923.975,20	3.247.235,76
Ασφάλιστρα	13.343,65	10.499,28
Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής	320.256,62	315.015,23
Λοιπές παροχές και αμοιβές τρίτων	321.892,06	423.459,51
Φόροι-τέλη	23.820,21	13.949,51
Λοιπά διάφορα έξοδα	67.668,67	55.995,61
Αποσβέσεις	369.545,66	360.673,85
Μείον: Αναλογούσες επιχορηγήσεις	(179.027,90)	(181.521,90)
Επισκευές & συντηρήσεις	207.506,44	172.920,95
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	8.041,11	5.163,01
Σύνολο	5.957.200,42	5.249.182,56

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		
Κόστος μισθοδοσίας	170.233,43	164.725,11
Αμοιβές τρίτων	282.573,04	292.827,29
Παροχές τρίτων	34.354,08	43.687,20
Φόροι και τέλη	12.210,83	13.306,13
Λοιπά διάφορα έξοδα	94.059,52	77.831,43
Αποσβέσεις	6.154,58	10.790,43
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	1.699,75	1.142,63
Λοιπά	7.708,51	8.575,45
Σύνολο	608.993,74	612.885,67

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης		
Κόστος μισθοδοσίας	359.204,02	310.046,83
Αμοιβές τρίτων	21.835,46	14.170,13
Παροχές τρίτων	176.682,80	153.600,25
Διαφημίσεις και λοιπά έξοδα προβολής	308.673,83	263.774,36
Φόροι και τέλη	22.212,56	16.019,32
Προμήθειες πωλήσεων	187.286,81	176.943,83
Έξοδα μεταφορών	938.641,61	816.871,34
Λοιπά διάφορα έξοδα	12.996,44	21.552,49
Αποσβέσεις	37.356,67	43.192,03
Αναλώσεις ειδών συσκευασίας	67.580,40	55.538,73
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	3.586,58	2.158,31
Σύνολο	2.136.057,18	1.873.867,62

Οι αμοιβές των εκλεγμένων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που βάρυναν τα αποτελέσματα της Εταιρείας, κατά χρήση, αναλύονται ως εξής:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεωτικός έλεγχος χρηματοοικονομικών καταστάσεων	11.500,00	11.500,00
Αμοιβή για τη χορήγηση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης	8.000,00	8.000,00
Σύνολο	19.500,00	19.500,00

9. Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό):

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Χρηματοοικονομικά έσοδα		
Πιστωτικοί τόκοι	5.952,45	11.799,58
	5.952,45	11.799,58
Χρηματοοικονομικά έξοδα		
Διάφορα έξοδα τραπεζών και λοιπά συναφή έξοδα	(5.305,54)	(5.550,65)
	(5.305,54)	(5.550,65)
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	646,91	6.248,93

10. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες:

Τα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη/(ζημία) από αποτίμηση αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	(6.869,36)	3.513,21
Κέρδη/(ζημία) από πώληση αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	--	(1.095,56)
Σύνολο	(6.869,36)	2.417,65

11. Φόρος εισοδήματος:

Με το άρθρο 23 του νόμου 4579/2018 το οποίο τροποποιεί το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται σταδιακά ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, από 29% που ισχύει σήμερα, σε 25% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2022 και επόμενα. Ο συντελεστής μειώνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης από τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε 28%.

Ο φόρος εισοδήματος που καταχωρήθηκε στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης, αναλύεται ως ακολούθως:

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Φόρος εισοδήματος:		
- Τρέχων φόρος εισοδήματος	(533.767,02)	(445.669,77)
- Αναστροφή πρόβλεψης για ανέλεγκτες χρήσεις	--	65.000,00
- Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	66.928,41	(69.536,96)
Σύνολο φόρου εισοδήματος στην		
Κατάσταση συνολικών εσόδων-(έξοδο)/έσοδο	(466.838,61)	(450.206,73)

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση συνολικών εσόδων αναλύεται ως ακολούθως:

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
- Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	(5.209,21)	2.454,55
- Διαγραφή εξόδων εγκατάστασης	(3.853,73)	(3.236,82)
- Ενσώματα πάγια στοιχεία	74.804,22	(87.927,43)
- Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	(4.379,05)	20.511,12
- Επιχορηγήσεις	5.240,00	--
- Έσοδα χρήσης εισπρακτέα	(281,25)	--
- Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων	607,43	(1.338,38)
Αναβαλλόμενος φόρος στην κατάσταση συνολικών εσόδων		
-(έξοδο)/έσοδο	66.928,41	(69.536,96)

Ο φόρος, επί των κερδών της Εταιρίας, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον σταθμισμένο μέσο συντελεστή φόρου, επί των κερδών της.

Η διαφορά προκύπτει ως εξής:

	Από 1^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη προ φόρου εισοδήματος	1.900.039,59	1.862.830,79
Φορολογικός συντελεστής (%)	29,00%	29,00%
Φόροι εισοδήματος υπολογισμένοι με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή	(551.011,48)	(540.220,93)
Μόνιμες διαφορές για τις οποίες δε λογίσθηκε αναβαλλόμενος φόρος	59.801,29	52.641,35
Αναστροφή πρόβλεψης ανέλεγκτων χρήσεων	--	65.000,00
Προσαρμογή φορολογικών συντελεστών για τον υπολογισμό του αναβαλλόμενου φόρου	56.445,39	--
Διαφορά φορολογικού συντελεστή υπολογισμού αναβαλλόμενου φόρου	(1.677,28)	--
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(30.396,53)	(27.627,15)
Φόρος εισοδήματος στην κατάσταση συνολικών εσόδων	(466.838,61)	(450.206,73)
Πραγματικός συντελεστής φόρου	24,57%	24,17%

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται, όταν υπάρχει ισχύον νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Σύμφωνα με τον φορολογικό νόμο ορισμένα εισοδήματα δεν φορολογούνται κατά το χρόνο της απόκτησής τους, αλλά κατά το χρόνο διανομής τους στους μετόχους. Η λογιστική αρχή της Εταιρείας είναι να αναγνωρίζει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα αυτά κατά το χρόνο διανομής τους, ανεξάρτητα από το χρόνο πραγματοποίησής τους. Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία υπολόγισε την αναβαλλόμενη φορολογία με βάση τους αντίστοιχους συντελεστές που προβλέπεται να ισχύουν κατά το χρόνο τακτοποίησής της. Η επανεπίτιμηση των αναβαλλόμενων φόρων με βάση την μείωση των φορολογικών συντελεστών είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων κατά € 132.641,06, από το οποίο ποσό € 76.195,67 καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση και ποσό € 56.445,39 στα αποτελέσματα χρήσης. Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	Από 1^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης (υποχρέωση)	(961.649,03)	(893.753,63)
Αναβαλλόμενος φόρος που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	86.963,73	1.641,56
Αναβαλλόμενος φόρος που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσης	66.928,41	(69.536,96)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης (υποχρέωση)	(807.756,89)	(961.649,03)

Το ποσό που αναγνωρίστηκε ως αναβαλλόμενος φόρος απευθείας στην καθαρή θέση αφορά στην επανεπίτιμηση, λόγω αλλαγής φορολογικού συντελεστή, του αναβαλλόμενου φόρου των οικοπέδων και των αναλογιστικών αποτελεσμάτων υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών προσωπικού ποσού € 73.569,85 και € 2.625,82 αντίστοιχα. Επίσης απευθείας στην καθαρή θέση καταχωρήθηκε αφαιρετικά και ο αναβαλλόμενος φόρος των αναλογιστικών αποτελεσμάτων υποχρεώσεων

καθορισμένων παροχών προσωπικού, που αφορά τη χρήση, ποσού € 1.516,70 και ο αναβαλλόμενος φόρος επισφαλών πελατών λόγω αναδρομικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ποσού € 12.284,76.

Τα υπόλοιπα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων αναλύονται ως ακολούθως:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		
- Διαγραφή εξόδων εγκατάστασης	5.792,96	9.646,69
- Προβλέψεις επισφαλών πελατών	59.099,18	51.193,47
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία	8.654,40	8.046,97
- Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	33.481,94	37.582,03
	107.028,48	106.469,16
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		
- Ενσώματα πάγια στοιχεία	(881.754,12)	(1.030.128,19)
- Έσοδα χρήσης εισπρακτέα	(281,25)	--
- Επιχορήγηση παγίων	(32.750,00)	(37.990,00)
	(914.785,37)	(1.068.118,19)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(807.756,89)	(961.649,03)

Με το άρθρο 48 του Ν.4172/2013, τα ενδοομιλικά μερίσματα που καταβάλλονται τόσο από ημεδαπές όσο και από αλλοδαπές εταιρίες που είναι φορολογικοί κάτοικοι κράτους μέλους της ΕΕ και ανήκουν στον ίδιο Όμιλο απαλλάσσονται τόσο από το φόρο εισοδήματος όσο και από την παρακράτηση, εφόσον ο λήπτης του μερίσματος κατέχει ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 10% στο μετοχικό κεφάλαιο του νομικού προσώπου που διανέμει και το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής διακρατείται επί τουλάχιστον 2 έτη.

Τα ανωτέρω ισχύουν από 1.1.2014.

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται σε ετήσια βάση αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τα βιβλία και στοιχεία του φορολογουμένου και εκδοθεί η τελική έκθεση ελέγχου.

12. Κέρδη ανά μετοχή:

Βασικά:

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση των κερδών της Εταιρίας με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών στην διάρκεια της χρήσης, εξαιρουμένων των τυχόν ιδίων κοινών μετοχών που αγοράζονται από αυτή (ιδίες μετοχές).

Προσαρμοσμένα:

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή προκύπτουν από την προσαρμογή του σταθμισμένου μέσου όρου των υφιστάμενων κοινών μετοχών της Εταιρίας κατά τη διάρκεια της χρήσης για δυνητικώς εκδοθησόμενες κοινές μετοχές.

Η Εταιρία δεν έχει τέτοιες κατηγορίες δυνητικών τίτλων με συνέπεια τα βασικά και τα προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή να είναι ίδια.

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Καθαρά κέρδη μετά από φόρους	1.433.200,98	1.412.624,06
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών (τεμάχια)	2.976.693	2.423.183
Κέρδη ανά μετοχή βασικά και προσαρμοσμένα σε €	0,4815	0,5830

13. Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα):

	Οικόπεδα & κτίρια	Μηχανήματα	Λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Εύλογη αξία ή κόστος κτήσης:					
την 1 ^η Ιανουαρίου 2017	5.599.173,72	7.480.532,23	895.164,58	107.296,65	14.082.167,18
Προσθήκες	--	72.919,29	7.158,03	143.018,53	223.095,85
Μεταφορές από ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	--	107.296,65	--	(107.296,65)	--
Πωλήσεις – Μειώσεις	--	--	--	--	--
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2017	5.599.173,72	7.660.748,17	902.322,61	143.018,53	14.305.263,03
Προσθήκες	37.395,30	927.188,10	112.062,98	--	1.076.646,38
Μεταφορές από ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	--	143.018,53	--	(143.018,53)	--
Πωλήσεις – Μειώσεις	--	(87.940,66)	(30.060,00)	--	(118.000,66)
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2018	5.636.569,02	8.643.014,14	984.325,59	--	15.263.908,75
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:					
την 1 ^η Ιανουαρίου 2017	(740.904,12)	(6.438.648,72)	(768.621,46)	--	(7.948.174,30)
Αποσβέσεις χρήσης	(81.984,55)	(278.689,30)	(53.982,46)	--	(414.656,31)
Αποσβέσεις πωληθέντων και διαγραφέντων	--	--	--	--	--
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2017	(822.888,67)	(6.717.338,02)	(822.603,92)	--	(8.362.830,61)
Αποσβέσεις χρήσης	(78.688,61)	(290.857,05)	(43.511,25)	--	(413.056,91)
Αποσβέσεις πωληθέντων και διαγραφέντων	--	87.940,64	11.183,33	--	99.123,97
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2018	(901.577,28)	(6.920.254,43)	(854.931,84)	--	(8.676.763,55)
Αναπόσβεστη αξία:					
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2017	4.776.285,05	943.410,15	79.718,69	143.018,53	5.942.432,42
την 31 ^η Δεκεμβρίου 2018	4.734.991,74	1.722.759,71	129.393,75	--	6.587.145,20

Για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα υιοθετήθηκε ως μέθοδος αποτίμησης (αρχική και μεταγενέστερη) η μέθοδος των αναπροσαρμοσμένων αξιών.

Για τα κτίρια υιοθετήθηκε ως μέθοδος αποτίμησης (αρχική και μεταγενέστερη) η μέθοδος του κόστους κτήσης τους. Ως τειμαρτό κόστος κτήσης των κτιρίων κατά την αρχική αναγνώρισή τους λήφθηκε το ποσό που προέκυψε βάσει εκτίμησης της εύλογης αξίας αυτών. Δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης της αξίας των ανωτέρω ακινήτων κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 διότι η αξία χρήσης των ακινήτων είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική αξία.

Επί του μηχανολογικού εξοπλισμού έχει συσταθεί ενέχυρο υπέρ της ALPHA BANK συνολικής αξίας € 735.714,50. Επίσης έχει εγγραφεί α' προσημείωση υποθήκης επί ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και επί ακινήτων της σημείωσης 14 «Επενδύσεις σε ακίνητα» ποσού € 3.000.000 υπέρ της Τράπεζας Πειραιώς και ποσού € 360.000 υπέρ της ALPHA BANK. Τέλος, έχει εγγραφεί β' προσημείωση υποθήκης επί ορισμένων από τα ανωτέρω ακίνητα, ποσού ευρώ 550.000,00 υπέρ της ALPHA BANK. Οι ανωτέρω προσημειώσεις εγγράφηκαν για εξασφάλιση δανείων τα οποία έχουν εξοφληθεί σε προηγούμενες χρήσεις.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας έχουν ασφαλιστεί κατά πυρός και λοιπών κινδύνων.

14. Επενδύσεις σε ακίνητα:

Περιγραφή ακινήτου	Έκταση Ακινήτου	31η Δεκεμβρίου	
		2018	2017
Οικόπεδο εις θέση Κλαδευτήρια Στύλου Αποκορώνου	50.006,50m ²	270.000,00	270.000,00
Οικόπεδο εις θέση Χωστή Δήμου Βάμου	40.006,20m ²	721.418,34	721.418,34
Οικόπεδο εις θέση Ρυάκια Στύλου Αποκορώνου	195,07m ²	20.975,00	20.975,00
Οικόπεδο εις θέση Μηλιώτης (Κλαδευτήρια)	4.780,33m ²	51.956,17	51.956,17
Οικόπεδο εις θέση Χοιρόλακος (Κλαδευτήρια)	1.277,20m ²	10.891,80	10.891,80
		1.075.241,31	1.075.241,31

Τα ανωτέρω ακίνητα βρίσκονται εκτός του παραγωγικού κυκλώματος της Εταιρίας, κατέχονται με σκοπό την κεφαλαιακή ενίσχυσή της και τα οποία προτίθεται να κρατήσει για περισσότερες από μία διαχειριστικές χρήσεις. Δεν είναι εκμισθωμένα σε τρίτους. Επιλέγη ως μέθοδος αποτίμησης (αρχική και μεταγενέστερη) η μέθοδος του κόστους κτήσης τους. Ως τεκμαρτό κόστος κτήσης κατά την αρχική αναγνώρισή τους λήφθηκε το ποσό που προέκυψε βάσει εκτίμησης της εύλογης αξίας αυτών. Εντός της χρήσεως έγινε έλεγχος απομείωσης των ανωτέρω ακινήτων από τον οποίο δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Οι εύλογες αξίες των ακινήτων, που ως τεχνική αποτίμησης τους χρησιμοποιήθηκε η συγκριτική μέθοδος, κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 αφού κάνουν χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο μη παρατηρήσιμων στην αγορά δεδομένων.

15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία:

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας αφορούν σε λογισμικά τα οποία αποκτήθηκαν εντός της χρήσης 2009 και έχουν αποσβεσθεί πλήρως:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Κόστος κτήσης		
την 1η Ιανουαρίου	35.678,90	35.678,90
Προσθήκες	--	--
Πωλήσεις – Μειώσεις	--	--
την 31η Δεκεμβρίου	35.678,90	35.678,90
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
την 1η Ιανουαρίου	(35.678,83)	(35.678,83)
Προσθήκες	--	--
Πωλήσεις – Μειώσεις	--	--
την 31η Δεκεμβρίου	(35.678,83)	(35.678,83)
Αναπόσβεστη αξία την 31η Δεκεμβρίου	0,07	0,07

16. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες:

Το υπόλοιπο του ανωτέρω λογαριασμού την 31η Δεκεμβρίου 2018 εξ' € 785.766,71 (31.12.2017 € 785.766,71) αφορά σε συμμετοχή με ποσοστό 76% στην εταιρία ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΑΒΕΕ (ΑΡ. ΜΑΕ 45635/73/Β/00/20, Έδρα Δήμος Αποκορώνου Ν. Χανίων). Η εταιρία αυτή περιλαμβάνεται στον Ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου ANEK εφόσον αποτελεί θυγατρική αυτής με έμμεση συμμετοχή. Η Εταιρία δεν συντάξε ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτό έγινε σε εφαρμογή της παραγράφου 4 του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 10 και στη βάση του ότι η Εταιρία είναι θυγατρική της ANEK, της οποίας οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι διαθέσιμες για δημόσια χρήση και συμμορφώνονται με τα ΔΠΧΑ, οι λοιποί μέτοχοί της έχουν ενημερωθεί για τη μη κατάρτιση ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δεν έχουν αντιρρήσεις επ' αυτού, η μετοχή της δεν διαπραγματεύεται δημόσια (σε εγχώριο ή αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε εξωχρηματιστηριακή αγορά που περιλαμβάνει τοπικές και περιφερειακές αγορές) και δεν βρίσκεται σε διαδικασία υποβολής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της σε επιτροπή χρηματιστηριακών συναλλαγών ή άλλη διοικητική αρχή προκειμένου να εκδώσει τίτλους οποιασδήποτε κατηγορίας σε δημόσια αγορά.

Η αποτίμηση της συμμετοχής στη θυγατρική έγινε στο κόστος κτήσης της, το οποίο είναι μικρότερο από την προσδιοριζόμενη, βάση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και το επιχειρησιακό σχέδιο της θυγατρικής την 31.12.2018, τρέχουσα αξία.

17. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις:

Αφορά σε συμμετοχή στην εταιρία ANEK ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. με ποσοστό 1% και κεφάλαιο συμμετοχής € 3.000,00 (ΑΡ.Μ.Α.Ε 64118/73/ Β/07/24, Έδρα Δήμος Χανίων Ν. Χανίων), η οποία συστάθηκε στη χρήση 2007. Η εταιρία αυτή περιλαμβάνεται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου ANEK μιας και αποτελεί θυγατρική αυτής με έμμεση και άμεση συμμετοχή. Η αποτίμηση της συμμετοχής στην συγγενή επιχείρηση έγινε στο κόστος κτήσης της, το οποίο είναι μικρότερο από την προσδιοριζόμενη, βάση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της συγγενούς την 31.12.2018, τρέχουσα αξία.

18. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις:

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αναλύονται ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Εγγυήσεις ενοικίων γραφείων	13.757,46	13.757,46
Εγγυήσεις ΔΕΗ	2.849,56	2.849,56
Λοιπές εγγυήσεις	2.822,95	2.822,95
Σύνολο	19.429,97	19.429,97

19. Αποθέματα:

Τα αποθέματα αποτιμήθηκαν στο κόστος κτήσης με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού όρου και αναλύονται ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Πρώτες ύλες, αναλώσιμα και είδη συσκευασίας	715.938,04	792.776,98
Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή	96.673,69	101.342,06
Εμπορεύματα	27.535,92	23.080,78
Προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων	48.688,81	49.894,56
Σύνολο	888.836,46	967.094,38

20. Απαιτήσεις από πελάτες:

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, η οποία συμπίπτει με την ονομαστική αξία. Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) καταχωρούνται όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι η Εταιρία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους.

Ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις αυτές πραγματοποιείται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (χωρίς να γίνεται κατάταξη σε στάδια) βάσει της απλοποιημένης προσέγγισης που προβλέπει το ΔΠΧΑ 9. Το ποσό της ζημιάς αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου καταχωρείται στα αποτελέσματα.

Οι απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Ανοιχτά υπόλοιπα πελατών	1.612.396,35	1.600.606,52
Ανοιχτά υπόλοιπα από συνδεδεμένα μέρη	91.974,29	85.267,83
Επιταγές εισπρακτέες στο χαρτοφυλάκιο	1.202.479,49	1.862.546,50
Επιταγές εισπρακτέες στην τράπεζα	1.139.089,96	246.820,90
Επιταγές εισπρακτέες από συνδεδεμένα μέρη	130.000,00	--
Επιταγές και γραμμάτια εισπρακτέα σε καθυστέρηση	36.423,76	48.257,90
Μείον: πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	(398.846,05)	(325.007,33)
Σύνολο	3.813.517,80	3.518.492,32

Η κίνηση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις πελατών και χρεωστών (βλ. Σημ. 21 κατωτέρω) αναλύεται ως εξής:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Αρχικό υπόλοιπο	345.268,23	261.995,78
Αναδρομική εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	49.139,03	--
Πρόσθετη πρόβλεψη πελατών	51.787,57	83.272,45
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης (οριστική διαγραφή πελατών)	(27.087,88)	--
Τελικό υπόλοιπο	419.106,95	345.268,23

Από το εξ € 419.106,95 τελικό υπόλοιπο των προβλέψεων, ποσό € 398.846,05 αφορά σε επισφαλείς πελάτες και ποσό € 20.260,90 αφορά σε επισφαλείς χρεώστες (Σημ. 21).

Όλες οι απαιτήσεις από πελάτες εκφράζονται σε ευρώ. Δεν υπάρχουν απαιτήσεις από πελάτες που να εκφράζονται σε άλλο νόμισμα.

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων ταυτίζονται περίπου με τις λογιστικές αξίες τους. Ομοίως, η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εγγυήσεις και πιστωτικές εξασφαλίσεις, συμπίπτει με την λογιστική αξία των απαιτήσεων.

Η Εταιρία παρακολουθεί τα υπόλοιπα των απαιτήσεών της και σχηματίζει προβλέψεις για επισφάλειες, εφόσον κρίνει πιθανή την αδυναμία είσπραξής τους.

Η ανάλυση της χρονικής καθυστέρησης είσπραξης των απαιτήσεων (μετά απομειώσεως) της Εταιρίας από πελάτες, συνδεδεμένα μέρη και αξιόγραφα έχει ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Πλήρως εξυπηρετούμενες απαιτήσεις από πελάτες	3.438.667,85	2.946.220,32
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένες:		
< 90 ημέρες	278.825,79	397.118,72
90 - 180 ημέρες	37.928,38	48.660,93
181 - 365 ημέρες	58.095,78	126.492,35
Σύνολο	3.813.517,80	3.518.492,32

21. Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις:

Οι προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Απαιτήσεις από το δημόσιο (εκτός εμπορικών)	588.516,50	539.718,24
Χρεώστες διάφοροι	11.789,10	1.697,01
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	722.819,90	--
Προκαταβολές σε προμηθευτές-πιστωτές	30.828,20	41.386,53
Έσοδα χρήσης εισπρακτέα	--	2.391,24
Μείον: πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες (Σημ. 20)	(20.260,90)	(20.260,90)
Σύνολο	1.333.692,80	564.932,12

Η μεγάλη απαίτηση από το δημόσιο προέρχεται κυρίως από την προκαταβολή φόρου εισοδήματος χρήσης 2018 καθώς και από Φ.Π.Α. λόγω διαφοράς συντελεστών φόρου εισροών και εκροών. Οι απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη αφορούν, σχεδόν στο σύνολό τους, σε χορηγήσεις δανείων.

22. Αξιόγραφα επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου		
Συνεταιριστικές μερίδες Τράπεζας Χανίων	507.721,00	340.710,00
Μερίδια Παγκρήτιας Τράπεζας	240.000,00	130.000,00
Μετοχές στην ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	3.000,00	3.000,00
Μετοχές στην ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ	1.525,68	1.525,68
	752.246,68	475.235,68

Στη διάρκεια της χρήσης αποκτήθηκαν μερίδια της Τράπεζας Χανίων και της Παγκρήτιας Τράπεζας ποσού € 167.011,00 και € 110.000,00 αντίστοιχα.

Τα ανωτέρω αξιόγραφα αφορούν σε μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο μετοχές και συνεπώς διαβαθμίζονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 διότι η εύλογη αξία τους προκύπτει από εκτιμήσεις της Εταιρίας καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
ΟΠΑΠ	51.841,50	52.479,00
Εθνική Τράπεζα	2.977,70	8.636,92
Τράπεζα Αττικής	157,36	730,00
	54.976,56	61.845,92

Οι μεταβολές οφείλονται σε ζημία αποτίμησης των ανωτέρω τίτλων ποσού € 6.869,36, η οποία καταχωρήθηκε στην κατάσταση συνολικών εσόδων της κλειόμενης χρήσης (χρήση 2017 κέρδη € 3.513,21).

Η εύλογη αξία τους υπολογίστηκε με βάση την τρέχουσα τιμή της 31ης Δεκεμβρίου 2018 των ενεργών αγορών που διαπραγματεύονται, και συνεπώς για σκοπούς αποτίμησης στην εύλογη αξία κατατάσσεται στο επίπεδο 1 (τιμές ενεργού αγοράς).

Στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017 τα ανωτέρω αξιόγραφα παρουσιάζονταν στο λογαριασμό «Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία με μεταβολή στα αποτελέσματα». Στην κλειόμενη χρήση αναταξινομήθηκαν στις κατηγορίες «Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου» και «Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου», με προσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης.

23. Χρηματικά διαθέσιμα:

Το ταμείο και τα χρηματικά διαθέσιμα αναλύονται ως κατωτέρω:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Ταμείο	339.744,65	807.038,10
Καταθέσεις σε τράπεζες (με αξιολόγηση Caa2 & Caa3)	4.308.967,66	2.326.270,38
	4.648.712,31	3.133.308,48

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια τραπεζών. Τα έσοδα τόκων από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιήθηκαν με την μέθοδο του δεδουλευμένου και ανήλθαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 σε € 5.952,45 και € 8.633,34 αντίστοιχα και περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα στη συνημμένη κατάσταση συνολικών εσόδων.

24. Καθαρή θέση:

ι) Μετοχικό Κεφάλαιο:

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας αποτελείται από 3.647.199 ανώνυμες πλήρως εξοφλημένες κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 1,88 εκάστης. Το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανέρχεται σε € 6.856.734,12. Εντός της κλειόμενης χρήσης πωλήθηκαν, χωρίς να προκύψει αποτέλεσμα, 8.283 ίδιες μετοχές ονομαστικής αξίας ποσού € 15.572,04. Επίσης με την από 28.4.2018 συνεδρίαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρίας, αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με την έκδοση 1.215.733 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας € 1,88 και τιμή διάθεσης € 2,00. Συνεπώς το μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά € 2.285.578,04 και η διαφορά ανάμεσα στη

τιμή διάθεσης και την ονομαστική αξία συνολικού ποσού € 145.887,96 καταχωρήθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

ii) Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο:

Η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο € 121.785,89 (την 31η Δεκεμβρίου 2017 € 3.081,38) προήλθε από την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε στην κλειόμενη χρήση (ποσό € 145.887,96 ως ανωτέρω), μετά την αφαίρεση των εξόδων αύξησης ποσού € 27.183,45, καθώς και από παλαιότερες αυξήσεις κατά ποσό € 3.081,38.

iii) Αποθεματικό εύλογης αξίας:

Το εξ € 1.379.434,66 (χρήση 2017 € 1.305.864,81) υπόλοιπο του αποθεματικού εύλογης αξίας περιλαμβάνει τις διαφορές προσαρμογής στην εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων οικοπέδων της Εταιρείας μειωμένων με τον αντίστοιχο αναβαλλόμενο φόρο. Στην κλειόμενη χρήση η μεταβολή του αποθεματικού εύλογης αξίας ποσού € 73.569,85 οφείλεται στην επανεκτίμηση του αναβαλλόμενου φόρου λόγω μείωσης του φορολογικού συντελεστή.

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Διαφορά αξίας κτήσης και εύλογης αξίας οικοπέδων	1.839.246,22	1.839.246,22
Αναβαλλόμενος φόρος που αναλογεί στη διαφορά	(459.811,56)	(533.381,41)
	1.379.434,66	1.305.864,81

iv) Λοιπά αποθεματικά:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Τακτικό αποθεματικό	475.334,95	409.204,46
Ειδικό αποθεματικό Ν. 3299/2004	450.000,00	450.000,00
Αφορολόγητο αποθεματικό Ν. 3299/2004	746.714,46	746.714,46
Αφορολόγητα αποθεματικά μέχρι 31.12.2003	88.624,09	88.624,09
	1.760.673,50	1.694.543,01

Σύμφωνα με την ελληνική εταιρική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να μεταφέρουν τουλάχιστον το 5% του ετήσιου καθαρού κέρδους τους, όπως αυτό απεικονίζεται στα βιβλία τους, σε τακτικό αποθεματικό, μέχρι το αποθεματικό αυτό να ανέρχεται στο ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν δύναται να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της Εταιρείας. Στην χρήση 2018 η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων αποφάσισε τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού από τα κέρδη χρήσης 2017 εξ € 66.130,49 (χρήση 2017 € 66.368,52).

v) Αποτελέσματα εις νέο:

Η κίνηση του υπολοίπου του λογαριασμού Αποτελέσματα εις νέο στην χρήση 2018 και 2017 αναλύεται ως ακολούθως:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	5.736.511,02	4.757.751,92
- Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού χρήσης	(66.130,49)	(66.368,52)
- Έγριση μερισμάτων	(364.719,90)	(363.477,45)
- Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) χρήσης μετά το φόρο	7.175,92	(4.018,99)
- Αναδρομική εφαρμογή ΔΠΧΑ 9 μετά το φόρο	(36.854,27)	--
- Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	1.433.200,98	1.412.624,06
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	6.709.183,26	5.736.511,02

Από τα κέρδη της χρήσης, το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει προς τη Γενική Συνέλευση το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού € 67.451,41.

vi) Μερίσματα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής εμπορικής νομοθεσίας, οι εταιρίες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κάθε έτος πρώτο μέρισμα που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 35% των κερδών μετά φόρων και μετά τον σχηματισμό του κατά νόμο τακτικού αποθεματικού. Μέρισμα μικρότερο του 35% αλλά όχι μικρότερο του 10% των κερδών μετά φόρου εισοδήματος και μετά το σχηματισμό του κατά νόμο τακτικού αποθεματικού, μπορεί να καταβληθεί με αυξημένη πλειοψηφία επί του συνόλου των μετοχών. Η μη διανομή μερίσματος τελεί υπό την έγκριση του 80% των μετόχων της Εταιρίας. Η ελληνική εμπορική νομοθεσία επίσης απαιτεί να πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την διανομή μερίσματος, οι οποίες έχουν ως εξής:

- α. Απαγορεύεται η διανομή μερίσματος στους μετόχους εάν η καθαρή θέση της Εταιρίας, όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι, ή μετά από αυτή την διανομή, θα γίνει μικρότερη από τα ίδια κεφάλαια πλέον των μη διανεμομένων αποθεματικών, των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν και των ποσών των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.
- β. Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο όχι μόνο κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, αλλά και κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.

Στη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 διανεμήθηκε μέρισμα μικτού ποσού € 364.719,90 (στην προηγούμενη χρήση € 363.477,45), ήτοι ποσό € 0,15 ανά μετοχή σε κυκλοφορία. Από τα κέρδη της χρήσης, το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στη Γενική Συνέλευση τη διανομή μερίσματος ποσού € 0,15 ανά μετοχή.

25. Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους:

(α) **Σύνταξη:** Οι υπάλληλοι της Εταιρίας καλύπτονται με ένα από τα διάφορα υποστηριγμένα από το Ελληνικό κράτος συνταξιοδοτικά ταμεία. Κάθε υπάλληλος απαιτείται να καταβάλει ένα ποσό του μηνιαίου μισθού του στο ταμείο, μαζί με την Εταιρία που καταβάλει επίσης ένα ποσό. Κατά την αποχώρηση, το συνταξιοδοτικό ταμείο είναι αρμόδιο για την πληρωμή των συντάξεων των υπαλλήλων. Έτσι, η επιχείρηση δεν έχει καμία νομική ή εποικοδομητική υποχρέωση να πληρώσει μελλοντικές παροχές στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου. Οι εισφορές προς τα ασφαλιστικά ταμεία για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 καταχωρήθηκαν στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης και ανήλθαν σε € 273.517,06 και € 249.084,15 (Σημ. 5) αντίστοιχα.

(β) **Αποζημιώσεις αποχώρησης προσωπικού:** Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης. Το ποσό της αποζημίωσης εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απόλυσης ή συνταξιοδότησής του. Αν ο εργαζόμενος παραμείνει στην Εταιρία μέχρι να συνταξιοδοτηθεί κανονικά, δικαιούται ποσό εφάπαξ ίσο με το 40% της αποζημίωσης που θα έπαιρνε αν απολυόταν την ίδια μέρα. Ο ελληνικός εμπορικός νόμος, προβλέπει ότι οι εταιρίες πρέπει να σχηματίζουν πρόβλεψη που αφορά το σύνολο του προσωπικού και τουλάχιστον για την υποχρέωση που δημιουργείται σε αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης (40% της συνολικής υποχρέωσης).

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού προσδιορίστηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν την σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική υποχρέωση που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα των χρήσεων από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 καθώς και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών υποχρεώσεων για αποζημίωση προσωπικού που παρουσιάζονται στην συνημμένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και την 31^η Δεκεμβρίου 2017.

	31 ^η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Καθαρή υποχρέωση έναρξης χρήσης	129.593,15	115.468,65
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(2.925,30)	--
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στην καθαρή θέση	(6.066,80)	5.660,55
Κόστος που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα (Σημ.5)	13.327,44	8.463,95
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος της χρήσης	133.928,49	129.593,15

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, τα αναλογιστικά αποτελέσματα που προκύπτουν από τους επαναυπολογισμούς της παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρίζονται πλέον στην καθαρή θέση. Η κίνηση των αναλογιστικών αποτελεσμάτων στην καθαρή θέση έχει ως εξής:

Κίνηση αποθεματικού αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) στην καθαρή θέση

	31 ^η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) έναρξης χρήσης	65.645,70	71.306,25
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) που καταχωρήθηκαν στη χρήση	6.066,80	(5.660,55)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) στο τέλος της χρήσης	71.712,50	65.645,70

Συστατικά του καθαρού κόστους συνταξιοδότησης που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα:

	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	11.755,30	7.965,79
Χρηματοοικονομικό κόστος	1.814,30	1.616,56
Κόστος προϋπηρεσίας λόγω τροποποιήσεων	--	--
Τερματικές παροχές/επίδραση περιοχής	(242,16)	(1.118,40)
Κανονική χρέωση στα αποτελέσματα	13.327,44	8.463,95
Απορρόφηση προσωπικού	--	--
Κόστος που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα	13.327,44	8.463,95
Βασικές υποθέσεις:		
Επιτόκιο Προεξόφλησης	1,60%	1,40%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,75%	1,75%
Μέση εναπομένουσα Εργάσιμη Ζωή μισθωτών	21,70	21,94
Μέση εναπομένουσα Εργάσιμη Ζωή ημερομισθίων	27,23	27,19

Τα αποτελέσματα της αποτίμησης εξαρτώνται από τις υποθέσεις εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης. Έτσι:

- Η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5,1% και το κόστος τρέχουσας απασχόλησης μικρότερο κατά 7,7%, ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 5,1% και το κόστος τρέχουσας απασχόλησης μεγαλύτερο κατά 7,7%.

- Οι αντίστοιχοι έλεγχοι ευαισθησίας για την αναμενόμενη αύξηση των μισθών, δηλαδή η χρήση 0,5% μεγαλύτερης αναμενόμενης αύξησης μισθών θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 5,6% και το κόστος τρέχουσας απασχόλησης μεγαλύτερο κατά 9,1%, ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση αναμενόμενης αύξησης μισθών μικρότερη κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5,6% και το κόστος τρέχουσας απασχόλησης μικρότερο κατά 9,1%.

26. Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων:

Η κίνηση των επιχορηγήσεων των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων έχει ως κατωτέρω:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	700.217,94	881.739,84
Ληφθείσες επιχορηγήσεις χρήσης	--	--
Απόσβεση επιχορηγήσεων (Σημείωση 8)	(179.027,90)	(181.521,90)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	521.190,04	700.217,94
Μεταφορά στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(64.004,10)	(179.027,90)
Υπόλοιπο επιχορηγήσεων στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	457.185,94	521.190,04

Η ληφθείσα στις χρήσεις 2011 και 2012 επιχορήγηση αφορά επένδυση που είχε υπαχθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004 για την ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου της Εταιρίας, με το κίνητρο της επιχορήγησης, ποσού € 1.697.080,57, ήτοι ποσοστού 29,94% και αφορά στην υλοποίηση διετούς ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου εκσυγχρονισμού, επέκτασης, καθετοποίησης και διαφοροποίησης της παραγωγής εμφιαλωμένου νερού, συνολικής δαπάνης ποσού € 5.668.271,78. Στη χρήση 2012 εισπράχθηκε η δεύτερη δόση της εν λόγω επιχορήγησης ποσού € 844.276,27. Οι επιχορηγήσεις, που λαμβάνονται για το κόστος περιουσιακού στοιχείου, κατανέμονται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων, ως έσοδο, με συστηματική βάση σε όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Στην κλειόμενη χρήση, καταχωρήθηκε αφαιρετικά του κόστους πωληθέντων ποσού € 175.669,01 (χρήση 2017 € 178.163,01) ως απόσβεση της ανωτέρω επιχορήγησης. Το εξ € 3.358,89 (χρήση 2017 € 3.358,89) που υπολείπεται από την συνολική απόσβεση επιχορηγήσεων χρήσης αφορά την αντίστοιχη απόσβεση επιχορήγησης που είχε ληφθεί στις χρήσεις 2007 και 2008.

27. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές:

Οι υποχρεώσεις σε προμηθευτές αναλύονται ως κατωτέρω:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Προμηθευτές (ανοικτό υπόλοιπο)	451.653,29	507.462,96
Προμηθευτές (συνδεδεμένες επιχειρήσεις)	4.222,40	776,00
Επιταγές πληρωτέες	68.418,89	155.527,45
Σύνολο	524.294,58	663.766,41

Οι εύλογες αξίες των υποχρεώσεων δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τις λογιστικές αξίες.

28. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις:

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως ακολούθως:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος	612.493,37	315.684,47
Υποχρεώσεις για λοιπούς φόρους	46.410,66	50.235,13
Ασφαλιστικά ταμεία	95.832,44	90.159,81
Μερίσματα πληρωτέα	191.664,56	155.038,81
Επιχορηγήσεις παγίων	64.004,10	179.027,90
Προκαταβολές πελατών	183.411,81	168.370,42
Έξοδα χρήσης δουλευμένα	15.783,79	14.338,93
Λοιπές υποχρεώσεις	1.987,81	2.141,02
Σύνολο	1.211.588,54	974.996,49

29. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις:
(α) Εικρεμείς δίκες και διεκδικήσεις:

Η Εταιρία εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και διαδικασίες στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας της. Η διοίκηση, καθώς και ο νομικός σύμβουλος της Εταιρίας, βεβαιώνουν ότι δεν υφίστανται εικρεμείς αγωγές τρίτων με αίτημα την καταβολή χρηματικών ποσών που θα επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική θέση της Εταιρίας.

(β) Δεσμεύσεις:

Ενοίκια Κτιρίων: Η Εταιρία έχει συνάψει εμπορικές συμφωνίες μίσθωσης για τη μίσθωση κτιρίων. Η εμπορική συμφωνία μίσθωσης του υποκαταστήματος Αθήνας έχει λήξει αλλά η Εταιρία έχει πρόθεση να παραμείνει στο κτίριο αυτό και στις επόμενες χρήσεις με ετήσιο μίσθωμα € 52.800,00. Η εμπορική συμφωνία μίσθωσης για την αποθήκη στο Στύλο Αποκορώνου λήγει την 30.11.2029.

Τα έξοδα ενοικίων ακινήτων που περιλαμβάνονται στη συνημμένη κατάσταση συνολικών εσόδων, των χρήσεων που έληξαν την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017, ανήλθαν σε € 81.600,00 και € 66.000,00 αντίστοιχα.

Οι ελάχιστες μελλοντικές υποχρεώσεις με βάση τις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις ενοικίασης ακινήτων στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αναλύονται ως εξής:

	31η Δεκεμβρίου	
	2018	2017
Έως ένα χρόνο	28.800,00	28.800,00
Από δύο έως πέντε χρόνια	115.200,00	115.200,00
Πέραν των πέντε χρόνων	170.400,00	199.200,00
	314.400,00	343.200,00

Πέραν των ενοικίων ακινήτων η Εταιρία έχει συνάψει εμπορικές συμφωνίες μίσθωσης για τη μίσθωση αυτοκινήτων και μηχανήματος, το ετήσιο κόστος των οποίων ανέρχεται σε € 19.043,71 και € 120.000,00 αντίστοιχα. Το κόστος αυτό θα επιβαρύνει τα αποτελέσματα και των επομένων χρήσεων.

Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη: Επί του μηχανολογικού εξοπλισμού έχει συσταθεί ενέχυρο συνολικής αξίας € 735.714,50 υπέρ της ALPHA BANK, καθώς επίσης έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης επί ακινήτων της Εταιρίας (Σημείωση 13) ποσού € 3.910.000,00 υπέρ της Τράπεζας Πειραιώς και της ALPHA BANK για εξασφάλιση δανείων, τα οποία όμως έχουν εξοφληθεί σε προηγούμενες χρήσεις.

Δεσμεύσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις: Τα συμβόλαια χρηματοδοτικών μισθώσεων που έχει συνάψει η Εταιρία έχουν λήξει και συνεπώς δεν υπάρχουν δεσμεύσεις επ' αυτών.

Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις: Οι φορολογικές αρχές έχουν ελέγξει τα βιβλία και στοιχεία της Εταιρίας για τις χρήσεις έως και 31.12.2008. Κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 84 του Ν. 2238/1994 (ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), β) της παρ. 1 του άρθρου 57 του Ν. 2859/2000 (ανέλεγκτες υποθέσεις Φ.Π.Α. και γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 του Ν. 2523/1997 (επιβολή προστίμων για υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου για τις χρήσεις μέχρι και το 2012 έχει παραγραφεί μέχρι την 31.12.2018, με την επιφύλαξη ειδικών ή εξαιρετικών διατάξεων που τυχόν προβλέπουν μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής και υπό τις προϋποθέσεις που αυτές ορίζουν. Πέραν αυτών, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, ελλείπει υφισταμένης στον Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου διατάξεως περί παραγραφής, η σχετική αξίωση του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου υπόκειται στην κατά το άρθρο 249 του Αστικού Κώδικα εικοσαετή παραγραφή.

Με το άρθρο 82 §5 του ν. 2238/94, αρχής γενομένης από τη χρήση 2011, και στη συνέχεια με το άρθρο 65 Α του Ν.4174/2013, οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρίες υποχρεούνται στην έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Η εν λόγω Έκθεση υποβάλλεται αφενός μεν στην ελεγχόμενη εταιρία, αφετέρου δε ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τις χρήσεις 2011 - 2017 η Εταιρία έλαβε τη σχετική Έκθεση, χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης ως προς τα φορολογικά αντικείμενα που ελέγχθηκαν. Με το άρθρο 56 του Ν. 4410/3.8.2016 για τις χρήσεις από 1.1.2016, η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης καθίσταται προαιρετική. Για τη χρήση 2018, όπως και στις χρήσεις 2016 και 2017, η Εταιρία επέλεξε τον ανωτέρω φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, ο οποίος είναι σε εξέλιξη και από τη σχετική Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, που προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων 2018, εκτιμάται πως δεν θα προκύψουν ουσιώδεις φορολογικές επιβαρύνσεις.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.1.2016 δεν εξαιρούνται από την διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ως αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές ενδέχεται, να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι για τις χρήσεις που δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια.

30. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών:

Η Εταιρία ανήκει στον όμιλο της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε (ANEK LINES). Οι συναλλαγές που προέρχονται από την εμπορική δραστηριότητα της Εταιρίας με τις εταιρίες του ομίλου που είναι είτε θυγατρικές της ANEK, είτε συνδεδεμένες με αυτές, αλλά και με την ίδια την ANEK, για τα έτη 2018 και 2017 αναλύονται στον κατωτέρω πίνακα:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα – αγορές	237.732,55	191.974,57
Έσοδα – πωλήσεις	134.137,69	151.432,76
Αγορά μετοχών	--	77.500,00
Μερίσματα προς τη μητρική	174.511,80	174.511,80

Οι όροι συνεργασίας των ανωτέρω συναλλαγών δε διαφέρουν ουσιαστικά από τους συνήθεις εφαρμοζόμενους όρους στα πλαίσια της φυσιολογικής εκτέλεσης των εργασιών της Εταιρίας με μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Τα υπόλοιπα (ανοικτά υπόλοιπα και επιταγές) των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων με τις συνδεδεμένες εταιρίες έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις	944.794,19	110.527,84
Υποχρεώσεις	4.222,40	776,00

Οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αναλύονται ως εξής:

	Από 1η Ιανουαρίου έως	
	31.12.2018	31.12.2017
Είδος Συναλλαγής		
Αμοιβές και λοιπά έξοδα	238.227,74	238.019,75
Υποχρεώσεις	--	--

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας (και τις οικογένειες τους).

31. Γεγονότα μετά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων:

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν την Εταιρία και για τα οποία να επιβάλλεται σχετική αναφορά σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.).

Στύλος Αποκορώνου, 18 Μαρτίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Η Υπεύθυνη Λογιστηρίου

Εμμανουήλ Α. Αποστολάκης
Α.Δ.Τ. ΑΖ 973806

Ιωάννης Ε. Βαρδινογιάννης
Α.Δ.Τ. Τ 491653

Κωνσταντίνα Ε. Μουντάκη
Α.Δ.Τ. ΑΚ 485385
Αρ.Μ. Άδειας 26790 Α' Τάξης

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Βεβαιώνεται ότι οι ανωτέρω Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις μαζί με την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, που αποτελούνται από πενήντα οκτώ (58) σελίδες, είναι αυτές που αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου μας, με ημερομηνία 22 Μαρτίου 2019.

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΣΟΛ **Crowde**

ΣΟΛ ΑΕ

Μέλος Δικτύου Crowde Global

Φωκ. Νέγρη 3, 11257 Αθήνα

Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 125 – Αρ. Μ. Ε.Λ.Τ.Ε. 20

Χρήστος Κ. Μάρκος

Αρ. Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 50681 - Αρ. Μ. Ε.Λ.Τ.Ε. 2581